

Naročnina
pnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 90 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovalni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

V službi framazonstva.

Mednarodno framaonstvo, ki mu je glavni namen, da katoličanstvu vzame vsak vpliv na javno življenje, si v prvi vrsti prizadeva, da prepreči politično organizacijo katoličanov in se v tem boju ne straši nobenih sredstev. Proti političnim strankam, v katerih se zbirajo katoličani, da branijo svobodo vere in krščanske temelje človeške družbe, mobilizira framaonstvo predvsem vplivne politike. Combes, Waldeck-Rousseau, Bismarck, Giolitti itd. so bili eni vede, drugi nevede orodje v rokah ožje, ki je po njih skušala katoliški element vsaki državi pritisniti k tlom kot neenakovrsten, da bi Evropi neomejeno zavladal brezverski kapitalistični liberalizem. Ker katolištvo štiti slabjšega pred močnejšim, zagovarja avtonomistično načelo pravice posameznih narodnih, gospodarskih in kulturnih skupin nasproti državnemu centralizmu in brani stanovsko uredbo države s strogo določenimi in medsebojno omejenimi pravicami vsakega stanu, da se prepreči izkoriščevanje dela, ki seveda framaonerija naperila vse svoje sile proti njemu. Dočim je v velikih državah zapada in v srednji Evropi masonerija, dasi še vedno kolikortoliko močna, bitko v glavnem izgubila in se človeštvo odvraca od antiklerikalizma k politiki pozitivnega in vzajemnega dela za vpustitev najboljših vrednot zapadne kulture, se je našlo žal v naši mladi državi zatočišče za kovarstva lože, koje udarci so v prvi vrsti naperjeni proti Slovenski ljudski stranki.

Loži je Slovenska ljudska stranka trn v rti. Katoličani, politično zbrani v SLS in IPS, smatrajo v državi SHS za svojo prvo nalogo, zediniti ustvarjajoče sile katoličanstva in pravoslavja, zapada in iztoka, k vzajemnemu delu za utrditev krščanske kulture in izveljavljenje moralnih načel v političnem in poslovnem življenju države, ki naj bi bila pristanek krščanske civilizacije in bi jo oplodila svežimi silami slovanskih rodov na Balkanu. Harmonija med katoličani in pravoslavci. Slovinci in Hrvati na eni ter Srbi na drugi strani temeljni kamen velike stavbe bodoče obnovljene krščanske družbe — ideja, za katero dela katolicizem z vso velikopoteznostjo in širokodušnostjo brez vsakih ozkih, osvajaških ali egoističnih ciljev. Ker pa je internacionalna masonerija smrtna sovražnica resnično krščanskega pravičnega družabnega reda, se so svoji politični ekspozituri SDS v Jugoslaviji vsi močmi trudi preprečiti harmonično sožitje med katoliškim in pravoslavnim delom države. To skuša doseči stem, da straši Srbe za lažni, ki so že od časa enciklopedistov v rožarni framaonstva: da hoče papež pravoslavce sebi podjarmiti, da je Cerkev sovražnica slovanskih narodov, osobito nekatoliških, da so politične stranke slovanskih katoličanov samo orodje Vatikana itd., itd. V resnici pa gre masonom le za to, da podjarmijo oni brezbožni kapitalistični internacionalci tudi nade slovanske rodove in jih uprežejo v svoj voz.

Zato je bila svetovnemu svobodomiselnemu SLS kot zaščitnica slovanske krščanske ljudske ideje že od samega njenega početka za poti. V stari Avstriji je masonerija mobilizirala proti SLS nemško oblast v zvezi s slovenskimi liberalci. Ker se v stari Avstriji ni moglo z zadostnim uspehom agitirati proti katoličanom z odkrito brezverskimi izrecno antikatalističnimi gesli, se je framaonstvo tukaj posluževalo drugih metod. Predvsem je razkrjučevalo voditelje SLS kot državni nevarne kovarje in revolucionarje, ki škruvajo ljudstvo, dlasti kmeta proti vladajočim slojem. Slovensko ljudstvo, predvsem kmeta in delavca tlahtiti in ovirati na razvoju, pa je bil skupen interes slovanske liberalne gospode in nemških baronov ter birokratov, od katerih so bili mnogi masonski bratje. Kranjska je pošiljala v dunajski parlament 10 poslancev, od teh je devet desetih kmetskega prebivalstva imelo samo 6 poslancev, ena desetina mestnega in trškega prebivalstva pa 3, na nič več kot 100 veleposestnikov pa je odpadel 1 mandat. To se pravi, pet slovenskih kmetskih glasov je veljalo toliko kot en gosposki glas. Slieno je bilo razmerje v deželnem zboru. Ko je pa Gautsch l. 1906. predložil parlamentu zakon o splošni in enaki volivni pravici, je bila slovanska »narodno-napredna« stranka, ki se v parlamentu ni izrekala samo proti temu zakonu kot takemu, ampak je pobijala princip splošne in enake volivne pravice sploh. Tako je slovensko svobodomiselnost pod vpli-

vom masonerije nasprotovalo zakonu, ki je pomenil ojačenje politične veljave vsega avstrijskega slovanstva, ki po veliki večini obstoja iz kmetskih in delavskih mas. Isto protislovensko in protidemokratsko tendenco je pokazalo slovensko »svobodomiselnost« tudi v pobijanju od SLS započete ljudskega združništva in ljudskega izobraževalnega dela, in kako so ti »naprednjaki« skupno pobijali od naše stranke zamišljeno in začeto elektrifikacijo kranjske dežele, je še vsem v spominu. Vse to zato, ker jim je po njihovi fra-

masonski mentaliteti bil zoprni prosvetni, gospodarski in socialni dvig ter osamosvojitve slovenskega katoliškega ljudstva od jarma izkoriščujoče ga »gospode«.

Isto vlogo igra v novi jugoslovanski državi naslednica starega slovenskega liberalizma, SDS, ki je SLS takoj izpočetka razvpila kot »boljševiško«, monarhizmu, dinastiji, državnemu redu in obliki nevarno ter demagoško. Kakor očetje, tako sinovi, kakor loža izven meja naše države, tako njeni bratci v Jugoslaviji!

Jeseni bomo imeli volitve.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) »Samouprava«, glavno glasilo radikalne stranke, priobčuje pismo radikalnega prvaka Ace Stanojeviča, ki slove:

»Belgrajsko »Vreme« od srede je objavilo mišljenje nekaterih radikalov o nadaljnjem njihovem delu v stranki in da je ministrski predsednik Vukičević tudi z mojim blagoslovom prišel na upravo države. Prosim Vas, da objavite, da moj blagoslov tu ni bil potreben, niti je kdaj Vukičević zanj prosil, niti je bil on kdaj dan. G. Vukičević je tudi brez njega ustvaril misijo, ki mu je bila poverjena. Sprejmite prepričanje o mojem odličnem spoštovanju. Knjaževac, 20. aprila 1927. A. M. Stanojevič.« — To pismo je izzvalo živahno senzacijo. Kakor znano, je Aca Stanojevič že za časa Nikole Pašića igral važno vlogo pri reševanju vseh problemov in edino on je imel moč, da je v najtežavnejših situacijah vplival na Pašića. Kadarkoli so za radikalno stranko nastopili težki trenotki, je Pašić vedno poklical Aca Stanojeviča v Belgrad in njegovo mišljenje je bilo vedno merodajno. Iz pisma samega zaključujemo nekateri, da je Aca Stanojevič protiven sedanji vladi in se smatra to njegovo mišljenje kot neke vrste protest iz naroda proti načinu reševanja krize. Tudi iz drugih krajev notranjosti Srbije prihajajo slični glasovi. Zdi se, da pristaši radikalne stranke na deželi nikakor ne odobravajo koraka Velje Vukičevića in tovarišev v radikalnem klubu in nekateri celo mislijo, da bi ta pokret znal zavzeti širše dimenzije.

Zanimivo je, da vlada slično mišljenje tudi v krogih pristašev demokratske stranke. Za jutri je sklicana seja glavnega odbora demokratske stranke, na kateri bo glavni odbor zavzel stališče k sedanjemu položaju in nasproti članom Demokratske zajednice v kabinetu Velje Vukičevića. Kakor znano, je demokratski klub svojčas že odobril to novo kombinacijo, vendar pa je mogoče, da glavni odbor ne bo osvojil tega mišljenja, ker imajo v njem večino člani Davidovičeve orientacije. Vendar pa se misli, da bi tak sklep glavnega odbora demokratske stranke ne mogel škodovati današnji vladni koaliciji, ki itak ne počiva na koaliciji radikalne in demokratske stranke, marveč na medsebojnem zaupanju oseb, ki so stopile v kabinet. Da se vlada na take glasove ne bo ozirala, se vidi tudi iz dejstva, da tako Vukičević kakor Marinković kliče v Belgrad svoje prijatelje in se z njimi posvetujeta. Smatra se, da iščeta ljudi, na katere bi se v slučaju volitev lahko brez rezerve naslonila.

Sploh postajajo glasovi o predstojajočih volitvah vedno živahnejši in skoro gotovo je, da bodo volitve razpisane še pred 1. avgustom t. j. pred sestankom Narodne skupščine. O priliki razpisa volitev bi se pa izvršila rekonstrukcija vlade. Glasovi o razpustu skupščine in o razpisu volitev se stalno množe in dobro informirani krogi te vesti precej odločno potrjujejo. Zato se lahko vzamejo kot točne in je verjetnost, da bomo še to jesen imeli volitve, velika.

Na potu k spravi?

SKRAJNO MIROLJUBNO STALIŠČE NAŠE VLADE.

Mussolini odklanja revizijo tiranskega pakta.

Belgrad, 28. aprila. Iz Londona poročajo, da smatrajo tamkajšnji krogi po prihodu novega italijanskega poslanika Bordonara v London položaj na jugovzhodu Evrope kot znatno omiljen. Bordonaro da je v imenu italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija zagotovil, da bo italijanska vlada vse storila, da se na podlagi direktnih pogajanj doseže sporazum z Jugoslavijo. Opozoril je, da je Mussolini sprejel jugoslovanskega poslanika v Rimu Rakića, kar se more smatrati kot začetek direktnih pogajanj z Jugoslavijo. Obenem je Bordonaro namignil, da zadnjega Mussolinijevega komuniqueja glede tiranskega pakta ni vzeti dobesedno in da je možnost pogajanj slejkoprej dana.

Iz Londona poročajo dalje, da se je državni tajnik zunanjega ministrstva Tirrel na svojem povratku iz Egipta ustavil v Rimu in se tu proti pričakovanju ustavil za več dni. To se spravlja v zvezi z angleškimi prizadevanji v albanskem konfliktu. Anglija da je spoznala nevarnost, ki jo ustvarja italijanska politika na Balkanu; zato Anglija te politike nikakor ne namerava več brezpogojno podpirati.

v London, 28. aprila. (Izv.) Z ozirom na odgovor Mussolinija na angleško posredovanje v konfliktu ob Adriji zatrjujejo v poučenih krogih, da je imela angleška vlada edino le namen pospešiti prijateljskim potom in brez sile izravnavo nesoglasij med Rimom in Belgradom. To je bilo samo posredovanje in o izvajanju kakega pritiska tu ni govora.

Belgrad, 28. aprila. Včeraj se je oglasil na zunanjem ministrstvu italijanski poslanik Bodrero in imel daljši pogovor z bivšim pomočnikom zunanjega ministra Jovo Markovićem, ki odhaja iz zunanjega ministrstva.

Rim, 28. aprila. »Giornale d'Italia« prinaša po barcelonski »Vanguardiji« pogovor španskega časnikarja Fabijana Vidal z »neko srbsko osebnostjo«, katere imena Vidal ne navaja. Ta osebnost da je izjavila, da so vse italijanske obtožbe proti Jugoslaviji popolnoma neutemeljene in zgolj sredstvo izzivalne

kampanje. »Jugoslavija prav nič ne misli na oboroževanje. Srbi, Hrvati in Slovenci so se komaj začeli sporazumevati in dolgo časa ne bodo mogli drugega nego hraniti na dnu srca grenkost in sovraštvo zaradi Istre, Reke in Albanije. Albanija bi se bila morala dati Jugoslaviji, ker tvori drugi del njenih pljuč. Albanija nikdar ne bo zrela za samostojnost, a Jugoslavija bi bila v njej napravila red. Sedaj ima Italija v njej svojo vlado in po tiranskem paktu je Albanija enostavno italijanska provinca. Ta napaka mednarodne politike se bo morala prej ali slej popraviti — izlepa ali izgrda.«

Na podlagi teh izjav neke imaginarne »srbske osebnosti« prihaja »Giornale d'Italia« do zaključka, da morajo tudi najneizprosnejši nasprotniki fašistovske zunanje politike izpremeniti svoje stališče.

»Lavoro d'Italia« in drugi italijanski listi prinašajo skoraj v celoti obsežne Nittijeve izjave pariškemu dopisniku belgrajskega »Vremena«. Pri tem označujejo Nittija za tipičnega izdajalca domovine in zahtevajo, da se mu končno vzame italijansko državljanstvo.

Pariz, 28. aprila. (Izv.) »Petit Parisienne« prinaša izjavo jugoslovanskega zunanjega ministra Marinkovića o odnošajih med Jugoslavijo in Italijo. Marinković izjavlja, da je Jugoslavija vedno pripravljena pričeti direktna pogajanja, nakar nadaljuje dobesedno: »Ako pride med Italijo in Jugoslavijo do popolne in jasne obrazložitve potom direktnih pogajanj, sem prepričan, da se iz tega izcimijo lojalni in trajni sporazumi med obema državama. Oficielno smo mi še vedno prijatelji in zavezniki, kar se ne sme pozabiti. V tem položaju bi ne bilo težko z nekaj dobre volje od obeh strani spremeniti to formalno vez v resnično prijateljstvo. Na noben način ne more trajati še nadalje sedanji položaj. Treba je pozorno in lojalno proučiti vprašanja, ki nas ločijo, študirati jih drugače za drugim in jih praktično rešiti z duhom realizma in brez elementov egoizma in lastnega prestiža. Jasni zgledi dokazujejo, da se dva naroda, med ka-

terima se iskreno želi sporazum, vedno sporazumeta.«

London, 28. aprila. (Izv.) »Times« poročajo o stališču Italije glede albanskega spora naslednje: Prvi dan aprila je angleški poslanik v Rimu sporočil Mussoliniju Chamberlainovo mnenje o krizi v odnošajih med Italijo in Jugoslavijo v zvezi z albanskim vprašanjem. Od začetka je Anglija zastopala stališče, da bi bila direktna pogajanja najboljša sredstvo za rešitev vprašanja, še posebno, ako bi jugoslovanska vlada pokazala spravljivega duha v subsidiarnem vprašanju zelo zakasnele ratifikacije nettunskih konvencij. Da se izognemo nadaljnjim sporom, bi bilo treba proučiti celotni položaj med Italijo in Jugoslavijo, ki ga je ustvarila tiranska pogodba. Mussolinijev odgovor, ki je radi velikonočnih praznikov nekoliko zakasnel, je sedaj v Londonu znan. Stališče je to-le: Dogodki so pokazali, da je bilo italijansko opozorilo o nevarnosti zunanje napada proti vladi Ahmed-beg Zoga potrebno, sedaj pa ne obstoja nikak incident med zaveznicama, o katerem bi bilo treba razpravljati. Odnosaji med Belgradom in Rimom niso prekinjeni in katersabodi izjava, ki jo želi dati jugoslovanski poslanik v Rimu, bo sprejeta z duhom prijateljstva in dobrega sosedsstva. Toda tiranska pogodba je bila sklenjena med Albanijo in Italijo v polnem izvajanju njiju suverenih pravic. Kaj vsebuje ta pogodba, je bilo razloženo pred ratifikacijo od strani albanskega parlamenta. Ker ni pogodba naperjena proti nobeni drugi državi, ni nobenega vzroka, da bi se ponovno o njej razpravljalo.

Seja polna incidentov.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Današnja seja zakonodajnega odbora je bila polna incidentov, ki sta jih s svojim nastopom povzročila vladni poverjenik dr. Dušan Subotić in predsednik odbora Ljuba Živković. Obravnavalo se je šesto poglavje, ki govori o tem, kako je postopati v slučaju, če kdo zagreši hkrati več kaznivih dejanj ali pa je če je kršenih več zakonskih predpisov. Že pri tem poglavju se je razvila živahna debata, ker vladni poverjenik dr. Subotić ni dal pojasnila, ali se nanašajo določbe tega poglavja samo na kazenski zakonik ali tudi na druge posebne zakone, o katerih govori čl. 12. načrta. V to debato so posegali dr. Hodžar, dr. Gosar, dr. Subotić, Kosta Timotijević, minister pravde dr. Srškić. Tako se je zgodil prvi incident, ko je na stvarno vprašanje vladnega poslanca in bivšega ministra pravde Koste Timotijevića vladni poverjenik dr. Subotić odgovoril, da to, kar on vprašuje, predavajo dijakom na univerzi, da bi pa kandidat pri sodnem izpitu padel, če bi tega ne vedel. Po posredovanju ministra dr. Srškića se je sprejela sprememba teksta v tem smislu, da se nanaša na brezpogojno na določbe kazenskega zakonika, nakar se je razpravljalo o naslednjem poglavju, ki govori o pogojni obsodbi in je takoj pri prvem členu radi nejasnega teksta prišlo do nadaljnjih incidentov. Nejasnost tega teksta je kritiziral najprej dr. Hodžar, vladni poverjenik dr. Subotić pa se je postavil na stališče, da je tekst jasan. Nato se je oglasil dr. Kojić, ki je pripomnil, da stilizacija ni jasna in da izraz »ozbiljno izjasnitie« (resno izjaviti) v tej zvezi ni pravniški. Na te besede je takoj reagiral vladni poverjenik dr. Subotić, da bo odložil funkcijo vladnega poverjenika, češ da ga je dr. Kojić razžalil in da mora dr. Kojić razžalitev preklcati. Nato je zopet vstal dr. Kojić, ki je izjavil, da to ni nobena žalitev za dr. Subotića, da pa on kot vladni poverjenik v zakonodajnem odboru v navzočnosti odgovornega ministra nič ne pomeni. Minister dr. Srškić je nato pokazal voljo, da se radi nastalega spora stvar stilizacije odloži. Predsednik je pa kljub temu odredil glasovanje. Glasovalo je 8 članov proti taki stilizaciji člena. Člani zakonodajnega odbora so zahtevali, naj se izvrši tudi protiglasovanje, ker ni jasno, kje je večina. Pri tem glasovanju je bil za ta člen samo samostojni demokrat dr. Budisavljević. Kljub temu je predsednik proglasil, da je člen sprejet in dodal nauk, da so zakon izdelali strokovnjaki in naj člani zakonodajnega odbora zato ne zahtevajo spremembe od strokovnjakov izdelanega teksta. Ta izjava je izzvala splošen odpor. Dr. Gosar je posebej protestiral proti temu, češ da nismo glasovalni stroji in da bi po Živkovičevi teoriji sploh ne bilo treba parlamentarne debate v strogo juridičnih, narodnogospodarskih in drugih vprašanjih. Nato je predsednik Živković zopet ponavljal svojo zahtevo, da se ne spreminja tekst, nakar so zastopniki Jugoslovan-

skega kluba zapustili sejo; istotako je v znak protesta zapustilo sejo več radikalov, med njimi dr. Kojić in dr. Velja Popović. Ker je bilo sedaj premalo članov za razpravo, je bila seja prekinjena in sklicana za jutri popoldne ob politirih.

Lepa navodila gospoda Vukičevića.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Predsednik »rade in notranji minister Velja Vukičević je na vse velike župane poslal sledeče pismo:

»Gospod veliki župan! Po visokem zupanju Nj. Vel. kralja sem sestavil 13. t. m. vlado in istočasno sprejel upravo tudi nad ministrstvom za notranje zadeve, o čemer sem Vas brzojavno obvestil že 17. t. m. Sprejemajoč ta resor, pričakujem od Vas kot najvišjega predstavnika kraljevske vlade v Vam poverjeni oblasti, da mi boste v izvrševanju moje naloge pomagali iskreno in vestno. Pričakujoč tega od Vas, Vas pozivam, da bodite v izvrševanju zaupane Vam dolžnosti proti vsem in vsakomur nepristranski. Zakonske predpise izvršujte v vsej strogosti, ne da bi delali kako razliko, bilo v pogledu plemenskem ali verskem in istotako niti v strankarskem. Potreba je poudariti voljo zakona nad voljo poidecev, dvigniti splošne interese nad vse ostale, naj izvira iz katerikoli namer in naj ima še take cilje. Razumevajoč to svojo nalogo bom s svoje strani vse storil, da zakonske odredbe dobe polno veljavo. Zato bom brezpogojno podvzel vse zakonske mere proti onemu, ki bi se pregrešil proti pozitivnemu zakonskemu predpisu. Potrebno je torej, da se tako z Vašim kakor tudi z delom Vam podrejenih organov ne izziva pri državljanih nezaupanje v pravilno izvrševanje zakonov radi vpliva nepoklicanih činiteljcev. Pod takimi vplivi gre tudi uradništvo semtertja s prave poti, da ne izvršuje zakon, svojo temeljno misel, Vam priporočam, da zvišeno delo svojega poklica. Od tod se pojavljajo škodljivi in večni spori, izziva se nepotrebna plemenska in verska prenapetost, zgublja se vera v pravičnost in pravilno delovanje posameznih organov, v očeh državljanov pa pada ugled oblasti. Razlagajoč Vam to svojo temeljno misel, Vam priporočam, da celokupne svoje akcije usmerite v smislu mojih intencij. V prvi vrsti Vam je dolžnost, da najstrožje opozorite svoje organe na striktno spoštovanje zakona in izvršite v posameznih slučajih, ki bi bili protivni mojemu navedenemu nazoru, s strogo preiskavo ter me o rezultatu takoj obvestite. S svoje strani pa bom storil vse, da one, ki se pregreše proti pravilnemu izvrševanju zakonskih predpisov, doleti primerna kazen. Istotako bom strogo pazil na delo in obnašanje uradnikov mojega resora, tako v izvrševanju službene dolžnosti, kakor tudi izven nje. V tem oziru ne bom nikomur prizanašal, da bi tudi s svoje strani pokazal, koliko kot minister dam na spoštovanje zakonov in vpliv poverjenega mi ministrstva.«

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Danes popoldne je imela vlada sejo, na kateri so razpravljali o raznih resornih vprašanjih. Minister promet je dobil pooblastilo, da kupi na Poljskem železniški material v vrednosti 7½ švicarskih frankov, in to iz onega denarja, ki ga dobimo za na Poljsko prodan tobak. Istotako je dobil pooblastilo, da kupi 250.000 železniških pražg. Sicer je vlada razpravljala o vprašanju podaljšanja stanovanjskega zakona in o kreditih za zgradbo uradnih stanovanj. Več vprašanj pa je bilo preloženih na pozneje.

Posojilo drž. hipotekarne banke.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Poročilo iz Londona. Reuter javlja iz Newyorika pod večeršnjim datumom, da se je tam izvršila emisija bonov jugoslovanske državne hipotekarne banke, ki se glase na 30 let z 7% v znesku 12 milijonov dolarjev. Emisija je vpisana preko iznosa. Jugoslovanska državna hipotekarna banka je dobila boljše pogoje in večje ponudbe nego katerakoli državna hipotekarna banka tekom tekočega leta.

Nemško-jugoslovanska trgovinska pogajanja.

Berlin, 28. aprila. »Kölnische Volkszeitung« poroča, da se začne nemško-jugoslovanska trgovinska pogajanja koncem maja. Glavna pogajanja se bodo vršila v Berlinu, o podrobnih vprašanjih pa se bo razpravljalo v Belgradu. Merodajna mesta so pozvala gospodarske korporacije, naj predložijo svoje želje. Nova nemško-jugoslovanska trgov. pogodba se ima skleniti na podlagi obojestranskih največjih ugodnosti. Jugoslovanska delegacija pride v Berlin naravnost iz Zeneve, kjer bo sodelovala na svetovnogospodarski konferenci.

IGNACIJ DARANYI UMRL.

Budimpešta, 28. aprila. Tu je umrl bivši poljedelski minister Daranyi, star 75 let. Med bivšimi nemadarskimi narodnostni Ogrske se je žalosno proslavil s svojo kolonizacijsko politiko: po vseh središčih drugih narodnosti je ustanovil madjarske naselbine in s tem ognjišča neprestanih sporov in škian. Zadnja leta je živel popolnoma sam zase.

Seja ljubljanske oblastne skupščine

Sejo je ob 9. uri otvoril predsednik dr. M. Natlačen in najprej poročal o predlogih, ki so jih vložili poslanci. Te predloge bomo o priliki priobčili.

Nato je predsednik prešel k dnevnemu redu in otvoril razpravo o

SLUŽBENI PRAGMATIKI ZA NAMEŠČENCE OBLASTNE SKUPŠČINE.

Prvi je dobil besedo poslanec Ivan Mazovec, kot poročevalec odseka za uredbe. Z njemu lastnim sarkazmom je slikal nade in iznenadenja državnih uslužbencev ki so se veselili lepih dni v narodni državi, doživeli pa so strašno razočaranje. Govornik je ostro bičal strankarsko partizanstvo, ki preganja državnega uradnika in množi penzioniste.

Dalje poročevalec razpravlja o načelih osnutka pragmatike ter zaključil svoja izvajanja s sledečimi besedami:

Prvi stan, ki je prišel pod kolo gospodarske krize, je bilo ravno uradništvo. In ko se je pričelo uradništvu slabo goditi, so bili razni drugi stanovi, ki jih ne bom imenoval tukaj našteval, tisti, ki so se bedi uradništva nekako, da se izrazim milo, škodoželjno muzali. Toda ti zastopniki drugih stanov niso vedeli za dejstvo, da je Ljubljana izrazito uradniško mesto in da bodo dejstvo, da uradnik izgubi kupno možnost, ker so mu pičli dohodki do neznanosti zmanjšali njegovo kupno moč, da bo pri uradniški bedi predvsem in v prvi vrsti trpel tudi obrtnik in trgovec. Kakor smo vsi videli, je v resnici prišla kmalu za tem katastrofa obrtniškega in trgovinskega stanu. Kajti preje si je lahko uradnik kupil na leto dve do tri obleke, sedaj pa popravljamo stare, jih krpaemo in si damo stare obnošene obleke preoblačiti. Pa so prišli trgovci in so nam začeli ponujati nove obleke na obroke. Toda tudi teh ni več zmogel uradnik. S tem dejstvom je dovolj označena kriza in žalostno stanje naših obrtnikov in trgovcev.

Zato rečem pač najboljši, ako omenim, da je grozeča gospodarska kriza zajela vse stanove. Končno so prišli pod mlinsko kolo še bančni uradniki zaradi kriz, ki so jih doživljale razne banke. Gospodje, ki so bili vajeni na 25.000 do 30.000 Din mesečne plače, so postali jako zadovoljni, ako se jim je sploh kje posrečilo dobiti službo z zelo skromno plačo.

Vse našete razmere pač označujejo dovolj jasno kruto gospodarsko krizo, iz katere se bo na vsak način treba nekako izvleči.

Mislim in ponovno poudarjam stališče, da se bomo mogli rešiti iz te grozeče gospodarske krize samo potem solidarnosti med vsemi stanovi, ne pa potem razrednega boja, ki bi zanesel sovraštvo med posamezne stanove, ki so vsi že itak dovolj udarjeni in ogroženi po posledicah svetovne vojne. Razredni boj bi vso družbo še bolj potegnil v umazana tla medsebojne mrinje in samo solidarna vzajemnost bo znala najti izhod iz teh obupnih razmer.

Zato pa me navdaja ponos, ko morem izjaviti, da so ravno zastopniki kmečkega in delavskega stanu v naši oblastni skupščini bili pri razpravi pri tej pragmatiki prvi, ki so nudili roko, da rešijo naše uradniške propade. Ravno naš kmečki in delavski stan, ki ju smem imenovati najbolj trpeča stanova med nami, sta se toplo zavzela za uradništvo pri izdelavi naše pragmatike. Zato se jim najtopleje zahvaljujem in pričakujem, da bo tudi visoka zbornica jim dokazala svojo hvaležnost s tem, da bo vodila debato o službeni pragmatiki stvarno in da bo tudi za njo glasovala, kar se je tudi v odseku v složenem sodelovanju opozicije pokazalo.

Poročevalec je nato predlagal takojšen prehod k specialni debati.

Zastopnika samostojnih kmetov in SDS sta dala kratki izjavi, v katerih sta pohvalila novo pragmatiko kot delo, ki uvaža vsa napredna načela službenega razmerja. Zastopnik SDS je zahteval kot zadnjo instanco v disciplinskih zadevah pravno sodišče, dočim je večina vztrajala pri tem, da je zadnja instanca plenum oblastne skupščine. Z javno razpravo v plenumu je itak izključeno vsako krivično preganjanje uradnika. Samouprava pa najvišjega razsojanja o svojih uslužbenecih ne sme dajati iz rok. Dalje je dr. Kramar zahteval družinske doklade tudi za nezakonske otroke uradnikov. Večina je to odklonila.

Pragmatika je bila nato v načelu sprejeta soglasno. V podrobnostih je manjšina glasovala sicer najprej za svoje izpreminjevalne predloge, ko pa so bili ti odklonjeni, je osvojila vse predloge večine, le pri svoji zahtevi po upravnem sodišču zadnje instance je vztrajala in glasovala proti predlogu večine.

Po glasovanju o službeni pragmatiki je dobil besedo poslanec dr. Ivo Česnik, ki je v imenu odseka za uredbe poročal:

Oblastni odbor je stavil predlog, visoka skupščina skleni, kraljeva vlada v Belgradu se naproša, da uzakoni

NADZORSTVO OBLASTNE SAMOUPRAVE NAD OKRAJNO SAMOUPRAVO

v samoupravnih poslih s tem, da doda členu 2. zakona o oblastni in okrajni samoupravi točko 17., ki naj se glasi: »Nadzorstvo nad okrajnimi samoupravami v samoupravnih poslih«, k členu 102. citiranega zakona pa naj se doda točka 10., ki naj se glasi: »Nadzorstvo nad občinami, ki nimajo lastnega statuta, v samoupravnih poslih.«

V zakonu o okrajnih in oblastnih samoupravah ni namreč določeno, da spada tudi nadzorstvo nad občinami glede samoupravnih poslov pod okrajno samoupravo, kakor tudi ni določeno, da

spada to nadzorstvo pod nadzorstvo oblastne samouprave. V čl. 2., odnosno v čl. 102. zakona o oblastni in okrajni samoupravi so naštetih posli, ki spadajo v področje oblastne, oziroma okrajne samouprave. Noben izmed teh dveh členov pa ne omenja nadzorstva nad samoupravami, da bi bilo edino pravilno in logično, da bi nadzorstvo nad okrajnimi samoupravami v samoupravnih poslih izvrševala oblastna samouprava, nadzorstvo nad občinami, ki nimajo lastnega statuta pa okrajna samouprava. Res se to ni izvršilo in je taka določba nujno potrebna in zato predlaga odsek, da naj se doda čl. 2. točka 17. in čl. 102. točka 10. Glede tega vprašanja smo bili pri odseku uredbe in druge predloge edini in mislim, da bomo edini glede tega tudi v zbornici. Zato smo stavili ta predlog in upam, da bo sprejet. Oblastni odbor naj izposluje od centralne vlade v Belgradu, da se ta naš predlog uzakoni.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato je zbornica razpravljala o predlogu poslanca Umnika, Uršiča, Majeršiča, Planinca in tovarišev glede

NOVEGA UČNEGA NAČRTA NA OSNOVNIH ŠOLAH

Poročevalec dr. Ivo Česnik je izjavil: Poslanec Umnik in tovariši so stavili predlog glede spremembe učnega načrta na osnovnih šolah ter omenjajo, da je učni načrt, po katerem sede v šoli učenci od 8. ure zjutraj do 13. ure popoldne, slab, ker je to dolgo sedenje v šoli za male otroke ne samo prenaporno, ampak tudi zdravju skrajno škodljivo. Za starše same pa nastane škoda s tem, da so vsi otroci naenkrat z doma. Zato predlagamo, da naj se uredi pouk na osnovnih šolah tako, da prihajajo mali šolarji ločeno od večjih šolarjev k pouku, in da naj se posreduje pri učni upravi, da se na osnovnih šolah razdeli pouk po malih in večjih učencih.

Odsek je sklepal o tem predlogu. Vsi poslanci so soglašali, da naj se ta predlog priporoči oblastni skupščini. Učni upravi naj se priporoči, da se pouk za osnovne šole razdeli tako, da bodo večji šolarji skupaj in manjši skupaj.

K stvari je izpregovoril tudi veliki župan dr. Fran Vodopivec: Glede tega predloga lahko izjavim, da sem jaz že poprej, preden sem vedel za ta predlog, govoril z g. prosvetnim inspektorjem, da se izvede to, kar se predlaga v tem predlogu. (Odobranje.)

Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato je predsednik odredil razpravo o poročilu za uredbe in druge predloge glede predloga g. poslanca Sitarja in tovarišev. Ti so namreč stavili

PREDLOG GLEDE PREMESTITVE OKRAJNE OBLASTI IZ LAŠKEGA V TRBOVLJE.

Odsekov poročevalec dr. Ivo Česnik je priporočil sledečo rešitev:

Oblastni odbor naj posreduje pri velikem županu, da se v Trbovljah ustanovi takoj ekspozitura okrajnega glavarstva v Laškem. — Kolikor je meni znano, so se s tem zadovoljili vsi gg. tovariši, in sicer radi tega, ker bi bilo po mojem mnenju za prestavitev okrajnega glavarstva potrebna posebna naredba ministrstva. Ker bo itak tozadevno gotovo še prišlo na vrsto vprašanje, da se bodo morala posamezna okrožja, oziroma okrajja drugače urediti, kakor so sedaj urejeni. Sedaj obstojajo namreč neke anomalije, kakor n. pr. ta, da spada Vlnja gora pod Litijo, kamor imajo tako težavno prometno zvezo. Isto velja glede krškega okraja. Te zadeve bo treba pač skupaj urediti. Odsek je bil mnenja, da naj se Trbovljam pomaga na ta način, da dobijo Trbovlje ekspozituro okrajnega glavarstva v Laškem. Prosim gospode, da glasujejo za odsekov predlog.

Soglasno sprejeto.

Predsednik dr. Marko Natlačen prehaja k nadaljnji točki poročila odseka za uredbe in druge predloge, namreč k predlogu g. posl. Tomazina in tovarišev

GLEDE CESTNEGA IN VOZNEGA REDA.

Poročevalec poslanec Oblak poroča: Slabo stanje naših cest brez razlike, kam spadajo, je pač vsakemu znano. Zlasti se mnogokrat dogaja, da ceste po leta in leta niso nasute z gramozom. Kadar pa cestna uprava dobi kredite in denarna sredstva, tedaj pa nasujejo brez vsakega usmiljenja. Mnogokrat se dogaja, da vozovi naravnost orjejo po gramozu. Če tedaj pride težak voz, naložen z lesom ali kakim drugim težkim tovorom, se ni čuditi, če dostikrat ne more voziti po pravi strani, ki jo predpisuje cestni policijski red. Zato je včasih naravnost krivično, ako oblasti kaznujejo voznika brez ozira na okoliščine. Voznik bi dostikrat moral obiti s svojim vozom v gramozu, ako bi hotel voziti tako, da se izogne kazni. Odsek se je o tej stvari posvetoval in je sklenil, naj oblastni odbor vpliva na merodajnih mestih, pri okrajnem glavarstvu itd., da se bodo take kazni kolikor mogoče omilile, kadar se bo dokazalo, da voznik ni vozil po napačni strani iz nemarnosti. Odsekov predlog se je soglasno sprejel.

Na vrsto je prišel predlog poslanca Nemačiča in tovarišev, da bi bili enkrat na mesec

URADNI DNEVI V OBČINI STARI TRG IN SEMIČ.

Poročevalec poslanec Evžen Jarc predlog priporoča: Kdor pozna Belokrajino, ve, da je Stari trg zelo oddaljen od železnice in da je cestna zveza v skrajno slabem stanju. Isto velja glede Semiča. Mislim, da mora uprava gledati, da se ljudstvu prihrani kolikor mogoče stroškov. S tega

stališča prosim, da glasujete za odsekov predlog — Soglasno sprejeto.

Nato se je prešlo k poročilu odseka uredbe in druge predloge, in sicer k predlogu poslanca Permeta in tovarišev glede dodatka k konu o

VARSTVO REDKIH ŽIVALI, RASTLIN IN JAVNA

O tem je poročal prof. Jarc sledeče: Predlog se tiče tako zvanega varstva naravnih znamenitosti. To stremenje ima v marsikakem pogledu veliko važnost. Samoposebi je umen, da je varstvo teh predmetov velikega pomena znanost in pouk. Velik pomen ima pa tudi s stališča tujeskega prometa. Pri nas v Sloveniji se za zaščito teh naravnih znamenitosti uzakoni sklep bivega deželnega odbora, in sicer z redbo pokrajinske uprave z dne 19. februarja 1921. Ta naredba pa je jako površna in pomeni le nekaj osnutkov naredbe, ki bi bila tozadevno potrebna. Zato bi bila moja želja, da se ta zakon razveljavi in da bi imeli v naši zbornici prilik skleniti uredbo, ki bi res odgovarjala potrebi. Zakon o varstvu naših nenadomestljivih naravnih spomenikov se mora kolikor mogoče razširiti. Ustvariti moramo tudi nekako središče za varstvo naših spomenikov. Za raziskavanje jam imamo že posebno društvo. V muzeju obstoji že tu neko središče za varstvo vseh naravnih spomenikov. Toda vsa stvar je takorekoč še v povoj. Radi tega je bil predlog g. poslanca Permeta za umesten in tvori nekako prvi korak za ureditev teh stvari. Sedaj se da gaja, da posamezni posestniki ovirajo dohod do znamenitih jam. V okoliščini, odkoder je g. predlagatelj, so odkrili znamenito jamo, ki so jo strokovnjaki deloma že pregledali. Dohod k jami pa posestnik ovira. Mislim, da je naravno, da zahtevamo k takim znamenitostim prost dohod. Ta namen ima predlog g. tovariša Permeta, prosim, da ga sprejmete. Soglasno sprejeto.

S tem je bil dnevni red dopoldanske seje izčrpan in predsednik je določil prihodnjo sejo za pol šestih popoldne.

Popoldnansko sejo je otvoril predsednik dr. Natlačen ob pol 8. uri. Najprej je sporočil skupščini več novih predlogov, ki so jih stavili oblastni poslanci, nato pa takoj odgovarjal na interpelacijo poslanca Jana in tovarišev glede

MOSTU NA DEŽELNI CESTI LESCE-BLED.

ki ga je zgradil zasebni odbor, ki mu načeluje tovarnar Kunčič in župan Vidic iz Lesca. Ta odbor je na zasebnem svetu graščaka Kende zgradil v silen lesen most mesto prejšnjega, ki ga je vod odnesla. Ne da bi dobil za to dovoljenje, pobirajo odbor mostnino in to celo razliko za prebivalce Lesca in prebivalce ostalih občin, tako da plačujejo prebivalci občine Lesce 50 odstot nižjo takso, kot ostali. Cestni okrajni odbor, oziroma g. Jarc tega odbora na Bledu in gradbeni direktorja, ki pozvala opetovano g. Kunčiča, naj predloži stroške, ki jih je imel za gradbo mostu, da se odbor ti stroški povrnejo in na mostu vpostavi redni promet in odpravi mostnino. Odbor gradbenih strokovno ne predloži, ni na tozadevne pozive ničesar odgovoril, ampak pobira mostnino naprej. Ta smatra svoj most za zasebno podjetje. Predsednik skupščine je obljubil, da bo storil vse korake, ki so potrebni v interesu neoviranega javnega prometa na tem mostu oziroma na tej cesti. Interpelant Jan je osvetlil še nekaj posebno budnih okoliščin, ki osvetljujejo namene odbora, ki je zgradil ta most in ostro protestiral proti temu, da bi se most na javni cesti izrabljaj kot zasebno dobičkonosno podjetje.

Nato je skupščina prešla k poročilu odseka za zdravstvene, socialne in humanitarne zadeve. Odsek je predložil predloge poslancev Križnika, Uršiča, Zebala, Tomazina, Tavčarja, Novaka, Tratnika, Peterlina, Bukovca, Ureka, Poljanška in Lovrača. Soglasno je bilo sklenjeno: 1. Predlog poslanca Križnika in tov. glede podpore reducirane mu delavstvu pri Trboveljski premogokopni družbi, kakor tudi predlog poslanca Peterlina glede zboljšanja in zaščite delavstva pri Trboveljski premogokopni družbi se odstopi oblastnemu odboru. Pri teh dveh predlogih se je razvila daljša debata, v kateri je zlasti poslanec Križnik osvetljeval

BEDNE RAZMERE TRBOVELJSKEGA DELAVSTVA.

in pozval oblastni odbor, da v najkrajšem času skliče anketo delavskih strokovnih organizacij, Delavske zbornice, Trgovske, obrtniške in industrijske zbornice in vseh prizadetih činiteljev, da se na tej anketi izdela temeljit referat o stanju v trboveljskih rudnikih in načrt, kako temu stanju priti okom in ga zboljšati. Tekom debate se je ugotovilo, da TPD danes razmeroma slabše plačuje delavstvo kakor pred vojno, oddaja pa svoje blago po razmeroma višjih cenah in ima zelo razširjen obrat. Trboveljsko delavstvo je brez zaščite, ker radi določil takozvanega starega avstrijskega združnega zakona določila o zaščiti dela po nov zakonodaji za Trbovlje ne prihajajo v poštev, rudarsko glavarstvo je popolnoma pasivno, inspekcija dela pa tu ne prihaja v poštev.

Predlog poslanca Uršiča in tov. o pomoči po plačevanju se odstopi oblastnemu odboru v svrhu podpore, upoštevajoč druge tozadevne predloge. Oblastnemu odboru se odstopi nadaljnji predlog o nabiranju užitnih gob, o ustanovitvi skrbstvenega fonda, glede starostnega zavarovanja, glede podpore Zavodu za varstvo otrok v Trbovljah ter glede podpore za zgradbo stanovanjskih hiš na rudarske vpekojence v Trbovljah.

DAVEK NA ROČNO DELO.

Oblastna skupščina je sklenila resolucijo, v kateri ostro obsoja davek na ročno delo in takšno na plačilne liste za delavske plače kot nesocialen

in krivičen ter poziva vlado, da se ta dva davka kmalu odpravita. K tej točki je govoril poslanec Arneš ter ugotovil, da je ta davek nezakonit, v kateri je sedel dr. Gregor Zerjav, kasneje radikalno-radikalna vlada pa je s pravilnikom, katerim je sicer omilila nekatere trdote tega PPZ zakona, omogočila, da se je ta davek začel pobirati. SLS se je v prejšnji vladi posrečilo, da je prišla eksistenčni minimum in ona hoče z vsemi možnimi delati, da se ta davek omili in popravi. Vse naše organizacije so že tedaj, predno je davek nastal in ko je bil v razpravi v parlamentu, vse storile, da bi ga preprečili. Esdeesariji so tedaj molčali in držali roke križem.

Proti demagogiji, ki jo uganjajo socialisti in samostojni demokrati z davkom na ročno delo, lasti proti napadom na ministra dr. Gosarja je stro nastopil in govoril tudi poslanec Križnik.

Poslanec Arneš je stavil posebno resolucijo, v kateri se naroča oblastnemu odboru, naj z delavci, ki bodo nastavljeni v oblastnih institucijah, sklene kolektivno službeno pogodbo, v kateri naj gvažuje princip stalnosti in delavskega zavarovanja. Resolucijo je skupščina soglasno sprejela. — V zvezi z resolucijo glede izboljšanja položaja

UPOKOJENCEM PRI DRŽ. SMODNIŠNICI V KAMNIKU

Poslanec Novak govoril o razmerah v tej tovarni. Delavstvo v smodnišnici je brez zaštite. Delavstvo se ne sme udeleževati niti strokovnega izobrazbe niti javnega življenja, in gorje tistemu, ki si se upal proti upravi spregovoriti le besedo. Takoj je odpuščen. Lansko leto je odpustila uprava okoli 70 delavcev. Okoliške občine so protestirale in prošle upravo, naj se pri redukciji ozira na socialne razmere. Dejansko se to ni zgodilo. Odpustili so n. pr. vdovo, ki ji je mož predčasno umrl radi bolezni, ki si jo je nakopal v tovarni. Sama mora sedaj skrbeti za tri otročiče. Uprava jo je brez usmiljenja vrгла na cesto, obdržala pa je mnogo samskih mož. Najžalostnejše pri celi stvari je, da je redukcijo zakrivila malomarnost uprave, ki ni pravočasno skrbela za surovine in tako povzročila zastanek v produkciji. Istočasno, ko je uprava odpustila delavce, so gospodarski krogi protestirali, ker smodnika ni bilo mogoče dobiti. (Medklic posl. Mazovca: »V Kamniku so bile pa cele družine uničene valed brezdelja!«) Neverjetno so razmere upokojujencev v tej tovarni. V zadnjem času je tovarna vpokojila 78 let starega delavca, ki je služil 56 let. Ta človek ima sedaj 5.50 Din pokojnine na mesec. (V vsaj skupščini nastane ogorčenje klicanje: »Škandal! Sramota! To je nečuvstvo!«) Vdova z otroci ima po 3 do 4 Din na mesec. Zato predlagam, da se pri anketi, ki jo bo sklical oblastni odbor, posebej obravnavajo tudi razmere v kamniški smodnišnici in pozove k tej anketi ljudi, ki razmere v smodnišnici dobro poznajo, da bo mogoče tudi tem ljudem kakorkoli prisložititi na pomoč. Predlog poslanca Novaka je bil soglasno sprejet.

Skupščina je soglasno sprejela tudi predlog poslanca Tratnika glede ustanovitve postaj za prenočišče in prehrano potujočih brezposelnih pomočnikov, ki se začnejo rešiti tako, da bo oblastni odbor nakazoval primerne subvencije okrajnim hiralnicam, ki naj imajo v ta namen tudi primerno število postelj in prehrane na razpolago.

Predlog poslanca Bukovca, naj obl. skupščina opozori državno oblast, da se pri bodočih trgovskih pogajanjih z Rusijo omogoči izseljevanje našega delavstva v Rusijo, se odstopi velikega županu. Poslanec Bukovec je sicer zahteval, naj skupščina sklene resolucijo, ki poziva naravnost osrednjo vlado k teozadevnim korakom, končno je skupščina soglasno sprejela odsekov predlog. Poslanec Bukovec je odgovarjal poslanec Ivan Mazovec. Ker je njegov govor izzvenel v

MANIFESTACIJO ZA SLOVANSKO RUSIJO,

in ga je vsa zbornica sprejela z viharjem aplavzom, ga priobčujemo v celoti:

»Visoka skupščina, dragi tovariši! Mi nikakor nismo krivi, da mora iti takorekoč vsak akt in vsak naš sklep k velikemu županu, ker pač ni-

smo glasovali za ta zakon o oblastnih samoupravah v centralni vladi, ker so storili to drugi go-spodje. Zato se sicer polnovsebinsko pridružujem posebno mnenju gospoda poslanca Bukovca: Njegovo navdušenje pa bi bilo vse bolj upravičeno, ako bi bili svoje dni njegovi tovariši, ko so glasovali o tem zakonu o oblastnih skupščinah v parlamentu, glasovali proti tej omejitvi naše oblastne samouprave. Zato moramo biti glede tega vprašanja še toliko bolj občutljivi in si ne damo v tej smeri dajati nikakih predpisov, ker ne maramo delati pokore za grehe, ki jih mi nismo zagrešili.

Druga stvar je pa ta: Amerika nam zapira dohod v svojo neprecenljivo, da bogato zemljo, ker ima v zamorcih vse cenejše delavske sile, kot bi bili naši ljudje, če bi se smeli seliti v Ameriko. Kar se tiče naseljevanja naših ljudi v Rusijo, pa moram izjaviti, da je naše izseljevanje v Rusijo zaenkrat še zelo problematične narave, ker naša država ni v nikakih zvezi z Rusko državo, ne potom trgovinskih pogodb, ne potom pogodb o zaštiti delavcev. Zalibog pravim, da nas ne veže z Rusijo nobena vez, z velikim ruskim narodom, ki je vendarle naš narod pripeljal takorekoč do svobode. Zato porabljam to priliko, da prosim slavno oblastno skupščino, da naj izreče bratskemu ruskemu narodu svoje občudovanje in iskreno željo, da se bo ta veliki in tako od usode teptani narod kmalu konsolidiral in stopil na svetovno pozornico, kot močan in upoštevan narod, da zaštiti našo državo. (Ploskanje pri desnici in v sredini.) Kajti naša mlada država potrebuje zaštite tega močnega zaveznika, ker jo napada imperia-lizem naših lakomnih sosedov. Zato predlagam, da oblastna skupščina izrazi bratskemu ruskemu narodu simpatije slovenskega naroda. (Viharno ploskanje.) Ruskemu narodu, ki je v svetovni vojni najbolj krvavel, narodu, ki bo preskrbel, da se že enkratjenja čas, da bi bila naša Slovenija vsled svoje nesrečne geografske lege nekaj drob- biš v rokah naših velikih prijateljev pri plače- vanju raznih računov. Zato mi želimo iskreno, da pride naš veliki prijateljski ruski narod do pravega udeleževanja in dela in da bo omogočil tudi nam, da se bo zopet spoštovala naša tisoletna kultura, naša slovenska sreča in naš slovenski razum. Pa ne samo naša kultura, ampak tudi kul- tura bratskega nam hrvatskega naroda, ki se je živahno udeleževal pri polaganju fundamentov italijanske kulture, n. pr. pri snovanju načrtov za cerkev sv. Petra v Rimu kajti Hrvat Lucijan Lo- vranjanin je bil učitelj velikega Donata Braman- teja začetnika največjastneje bazilike na svetu.

Govornik je končal z vročo željo, da bi se veliki, nesrečni ruski narod prikopal na ono od- ločitveno mesto, ki mu pripada kot drugemu naj- močnejšemu narodu na svetu. (Odobrevanje v celi zbornici.)

(Nadaljnje poročilo o seji priobčimo jutri.)

Dr. Seipel sestavi tudi novo vlado.

Dunaj, 28. aprila. (Izv.) Zvezni kancler dr. Seipel je imel daljšo konferenco s pod- kanclerjem Dinghoferjem in skupščinskim predsednikom Miklasom. Skupščina se skliče 18. maja. Po dosedanjih izjavah merodajnih krogov sestavi dr. Seipel tudi novo vlado. V osebnem vprašanju ne pojde brez težav. Vsi sedanjí krščanskosocialni člani vlade, iz- vzemši samo kmetijskega ministra Thalerja, pripadajo dunajski strankini organizaciji. Se- daj pa zahtevajo posamezne deželne organi- zacije, da dobe svoje zastopstvo v vladi.

Landbund je izjavil, da zaenkrat ne re- flectira na ministrske portfelje.

Dr. Seipel odide prihodnji mesec na zdravljenje v Karlove vari (kancler boluje na sladkorni bolezní); vendar njegovo zdravstve- no stanje nikakor ni vznemirljivo.

Briandov jubilej.

Pariz, 28. aprila. (Izv.) Včeraj je zunanji minister Briand v krogu svojih prijateljev

praznoval 25letnico, odkar se je posvetil po- litiki. Listi obširno poročajo o njegovem delu in slave zlasti njegovo iskreno miroljubnost. Briand, ki je star sedaj 64 let, je bil l. 1902. v St. Etienneu izvoljen za poslanca. Pri iz- glasovanju zakona o ločitvi cerkve od države l. 1905. je bil glavni poročevalec. Nato je po- stal naučni minister in poslej je bil član do- malega vseh vlad v najrazličnejših resorih; ministrski predsednik je bil desetkrat. V mla- dih letih je deloval Briand kot časníkar, na kar se vedno z veseljem spominja in je časní- karjem posebno naklonjen.

Z razorožitvene kon- ference.

Zeneva, 28. aprila. Pripravljalni odsek za razorožitveno konferenco je včeraj zaključil svoje tretje zasedanje. Predsednik Loudon in grof Bernstorff sta sprejela časníkarje in na- glasila, da sedanji čas ni ugoden za razoro- žitvene razprave in je zato tudi zadnja konfe- renca potekla skoro brez uspeha. Vendar je treba delo z novimi napori nadaljevati; po- sebno morata vplivati na vlade Društvo na- rodov in javno mnenje. Razorožitve je pravi, bistveni namen Društva narodov in mora nje- gov ugled pasti, ako te svoje naloge ne bo izvrševal. Nova konferenca za drugo branje predlogov se mora na vsak način sklicati še v teku tega leta. Grof Bernstorff je končno iz- javil upanje, da se bi nadaljnjih razorožitvenih posvetovanj udeležila tudi Rusija. Če bo treba, se bo Rusiji v ta namen poslalo novo vabilo.

Italijanska finančno-politična akcija v Albaniji.

Rim, 28. aprila. (Izv.) Včeraj se je vršil tu občni zbor Albanske banke in družbe Svica, ki financira podjetja in javna gradbena dela v Albaniji. Navzoči so bili poleg delni- čarjev albanski poslanik Gemil Dino, ravna- telj albanskega zunanega ministrstva Vincen- zo Lojaco, Ekrem bej Libohora i. dr. poli- tične osebnosti. Predsednik Mario Alberti je slavil Ahmeda Zoga, Dino pa Mussolinija. — Banka je zaključila že prvo leto poslovanja s tolikim uspehom, da bo razdelila 50 odstotno dividendo.

Družba Svica ni imela tako ugodnih fi- nančnih uspehov in razvija svojo podjetnost le s krepko pomočjo italijanskega ministrske- ga predsednika Mussolinija, ki je družbi do- volil jamstvo državnega zaklada za posojilo, ki ga je družba dala albanski vladi proti jam- stvu carine in monopolov. Občni zbor je skle- nil dnevni red, v katerem izreka g. Mussoli- niju posebno zahvalo.

Delegat odvetnik Amedeo Gambino je poročal o družbinem delu l. 1926., ki je bilo izredno obsežno. Poročevalec je svoje poro- čilo pojasnjeval z mnogostevilnimi slikami o izvršenih odnosno začetih delih, posebno o mostnih in cestnih zgradbah ter pristaniških delih v Draču. Arhitekt Brasini je predložil in pojasnjeval načrte za javne zgradbe v Tirani in za novi regulacijski načrt za mesto Drač. Po- ročila naglašajo, da sta bila oba občna zbora slovesni manifestaciji italijansko - albanskega bratstva. — (Bratstvo ima pri teh italijanskih finančno-političnih operacijah v Albaniji pač komaj kaj opraviti, pač pa te operacije do- kazujejo, da je Albanija danes dejansko po- polnoma v rokah Italije — italijanska pro- vinca.)

Anglija in Kitajska.

v London, 28. aprila. (Izv.) Diplomatski popisnik »Daily Telegraph« piše, da so v včerajšnji ministrski seji odobrili prejšnji sklep, da bo Anglija v sodelovanju z drugimi velesilami posegla po sankcijah, ako odgovor ministra Čena na drugo noto, ki se sedaj pri- pravlja, ne bo dovoljen.

Trgovski posli
povzročujejo mnogo skrbi in mnogokrat me je glava tako močno bolela, da sem mislil, razpočila se bo. Soproga pa mi je nasvetovala zdravilo

Aspirin-
tablete Bayer

in hvala njim, da so te mučne bolečine izginile. Pristnost teh tablet se pozna po modro-belo-rudeči varstveni znamki.

ASPIRIN 0.5

v London, 28. aprila. (Izv.) Iz Sanghaja poročajo, da je general Čangkajšek izdal manifest, v katerem pravi, da angleško poslan- štvo v Pekingju že izdeluje načrt, da zasede velike dele kitajskega ozemlja v Nankingu in Sanghaju, ako bo odklonjena nota. Manifest pozivlja ljudstvo, da strmoglaví ne samo im- perializem, temveč tudi militarizem, katere- ga največja zaščitnica je Anglija.

Značilna demonstracija proti diktaturi na Spanskem.

London, 28. aprila. »Manchester Guar- dian« poroča iz Španije: Madridska modro- slovna fakulteta je bila predlagala, da se kralj Alfonz imenuje za častnega doktorja madridske univerze. Poskrbelo se je za to, da bi se o predlogu izključila vsaka razprava. Nato je 15 najodličnejših profesorjev podpi- salo protest, ki pravi, da je to počaščenje kralja nezasluzeno in času neprimerno; o stvari naj se razpravlja. Rektor se je moral vdati in dopustiti razpravo. Došlo je do ostre kritike sedanjega režima, ki ga kralj podpira. Pri glasovanju je 16 profesorjev, med temi tudi konservativci, glasovalo proti, 40 za, 60 profesorjev pa se je glasovanja vzdržalo.

Katastrofalne poplave ob Mississipiju.

v New-Orleans, 28. aprila. (Izv.) Guver- ner Simpson je izdal proklamacijo v kateri objavlja, da bodo v petek pri Poydras raz- strelili nasip ob Mississipiju, da se tako odvrne nevarnost poplave od mesta New-Orleans.

v Memphis, 28. aprila. (Izv.) Grozote po- plav se še vedno stopnjujejo. Sedaj je poplav- ljenih 40 mest. Število mrtvih znaša 200 in 150.000 ljudi je brez strehe.

FRANCOSKI PREDLOG ZA AMERIŠKO-FRANCOSKI MIROVNI PAKT.

Pariz, 28. aprila. Predsednik univerze Columban Mervy Butler poziva v »Newyork Times« ameriško vlado, naj sprejme Briandov predlog za ameriško-francosko mirovno po- godbo. Po Briandovem načrtu naj bi se v po- godbi izključil vsak napad in naglasilo mi- rovno načelo.

Naročajte »Slovenca«!

Joža Lovrenčič:

Valentin Stanič.

V spomin na 29. april 1847.

Osemdeset let poteka te dni, odkar je nehalo biti srce velikega buditelja gorških Slovencev in spodobí se, da se ob tej priliki spomnimo njegove velike ljubezni in požrtvovalnega dela.

V sredo 5. vel. travna 1847 so prinesle »No- vice« v 18. listu na strani 72. »Zalostno oznanilo,« v katerem poroča Cigale, da je »29. dan maliga travna umrl gorški korar, visokočestljivi go- spod Balant Stanig, vikiš šolski ogleda, začetnik družbe zoper terpinčenje živalí itd. Z njim zgubi gorška škofija na vse strani pridužna, neutrudli- viga in neprecenljiva moča, pa tudi slovensčina gorečiga prijatelja in podpornika — Rojen je bil 12. svečana 1774 v Bodrežu na Gorškim.«

Cerovščakovi v Bodrežu, majhni vasi na levem bregu Soče pri Kanalu, so bili srednji kmetje in oče Andrej je bil uviden mož; svoje otroke — zlasti sinova — je hotel izobraziti. Iz Tolminskih Listov je poklical znanca »Ipsmouka« in tako je mladi Stanič dobil svojo prvo izobrazbo v rodni hiši. Ko je bil dovolj pripravljen, so ga l. 1790. dali v šolo na Trbiž, odkoder je prišel v Celovec, kjer je ostal dve leti — v Vrbskem jezeru bi kmalu utonil, če bi ga ne rešil sošolec Matija Ahacelj. Iz Celovca je odšel s priporočilom kanalskega de- kana Soviča v Salzburg, kjer je absolviral gimna- zijo in teologijo ter bil 6. jan. 1802 ordiniran. Po- svetil ga je knez in nadškof grof Colloredo.

Stanič je bil v letih svojih študij le parkrat doma, sicer mu je o domačih prilikah poročal de- kan Sovič. Vse Staničovo življenje v Salzburgu je bilo učenje in plezanje po Alpah. Nekaj njegovih tur, ki jih je sam popisal, večinoma v salzburškem »Intelligenzblattu«, sem priobčil v »Slovenec« 1924. Tu naj navedem samo par citatov, ki govore o

Staniču turistu in pričajo, kako so ga sloveči so- dobniki cenili.

»Der Watzmann... am Königssee... hat zwei Hörner, das größere Horn teilt sich in zwei Spitzen, wovon die oben sehr schmale südliche Spitze erst im Jahre 1801 durch einen gewissen Stanig erstiegen wurde, dessen Beobachtungen zufolge dieselbe 8400' über dem Meere liegt.« (Cf. Die Höhen der Erde oder Beschreibung der bekanntesten Berge der fünf Welttheile, Wien im Schrämblichen Bucherverlage 1823, p. 39.)

Na Velikem Zvonarju je bil Stanič prvič leta 1799. in potem še večkrat, vedno v odlični družbi, kar je razvidno iz njegovih popisov in drugih po- ročil. Tako beremo: »Zu Heil. Blut trafen wir den hochwürdigen Herrn Schlegel, Professor der Ma- thematik an der Universität zu Salzburg. Er war eben im Thale mit seinem Schüler und Amanuens- isen Herrn Stanig, den er wegen seiner vorzüglichen Liebe zu Bergreisen und mathematischen Wissen- schaften mit sich brachte, mit der Ausmessung des Glockners beschäftigt.« (Cf. »Reise auf den Glockner v. J. A. Schultes, M. D. Wien 1804 II. Theil, p. 250.)

In dalje: »Der Herr Professor schickte Herrn Stanig... auf den Berg und gab ihm den Auftrag, alle Beobachtungen und Versuche mit größter Ge- nauigkeit anzustellen, zu wiederholen und pünct- lich niederzuschreiben.« (O. c. p. 246.)

In še: »Herr Stanig, Herrn Professors Schieggel Adjunct, betrachtete am 29. Juli 1800 um 8½ Uhr zum ersten Male auf dem Gipfel des Großglockners den Stand des Barometers. Er fand es auf 17" 10" ...« (O. c. p. 300—301.)

Niž čudnega, če Nemei smatrajo Staniča v zgodovini turistik za prvega veleturista! (Zlechr. des deutschen und österr. Alpenvereins.)

Iz Staničeve salzburške dobe pa nam je ohran- jena poleg njegovih nemških tur in nemških pesmi »Auf die Glockner-Reise« tudi sloven- ska Vecherna pesem iz l. 1797. ki je za ono dobo naravnost dobra.

Veseli se je Stanič novomašnik vračal peš domov, kjer je njegov mentor in dobitnik dekan Sovič že vse pripravil za novo mašo. Razposlal je duhovščini okrožnico:

»Domani otto giorni, che sara la Domenica Quinquagesima, il R. D. Valentino Stanig nella parrocchiale di Canale offrirà la sua prima s. Messa all' Eterno Padre, e rinoverà quel gaudio ed alle- grezza spirituale, che tempo fa c' era frequente e della quale per molti anni ne stamo digiuni. Perciò V. S. compiacerà di pubblicarla domani per com- mune consolazione e nel medesimo tempo e cor- tesemente invitata ad intervenire con celebrare a casa per tempo la s. Messa. — Canale li 20. febbraio 1802.«

Ko je Stanič prišel v Ročinj in že videl onkraj Soče rodno vas, je izvedel, da so mu prejšnji dan pokopali — očeta.

Po novi maši se je vrnil v Salzburg, bil v Nonnbergu kaplan, si napravil herbarij vse flore na salzburškem ter v rebri Nonnberga gojil pla- ninsko floro (menda sploh prvi tak park), kar omenja prirodoslovec Hoppe v svoji avtobiografiji. V jeseni 19. novembra 1802 je nastopil kaplansko službo na Banjšicah, odkoder je že čez osem dni, kot že prej enkrat s Kanalskega, poslal dopis v salzburški »Intelligenzblatt« — pod naslovom »Der zufriedene Landpriester«, ki je izšel v listu 25. de- cembra 1802, str. 821—22. Dopis je značilen za Staniča. Publiciral sem ga sicer že v »Cerovščko- vem gospod« (Goriška Straža 1924—25), pa naj ga ob tej priliki podam še širši javnosti!

»Sv. Duh na Banjšicah pri Kanalu 27. novembra 1802.

Osem dni sem že v svojem takozvanem žup- nišču (tega imena zares ne zasluži) in vodim sre- njo kakih 130 hiš. Take duhovne imenujejo tu kaplane, in so podrejeni dekanu. Vsa moja dru- žina sta mati in sestra, in majhen vrk vse moje premoženje. Moja kaplanija leži v tem kraju, kakršnega si le morem želeti. Visoko v gorah je

in razgledujem se ne-le po globokih dolinah tem- več tudi po večjem delu beneških, koroških in kranskih gorah. Iz stanovanja vidim vsa polja in domove moje srenje. Debele pol ure je moja naj- večja oddaljenost. V srenji sta dve cerkvi, v ka- terih o praznikih menjaje mašujem. Večja se ime- nuje pri Sv. Duhu, in moje stanovanje je blizu zraven. Kaplanija se imenuje de S Spirito in ob- čina Banjšice.

Snega nimamo še nič. Pač je zapadel v višjih krajih, a je večinoma že spet izginil. Tu in tam se vidi še jesenski cvetovi na sadnem drevju itd. In meni samemu se je zdelo čudno, da rože in rožmarin, ki prezimujejo v vrtu, zdaj cvetijo.

Kakor je bila v poletju huda suša, tako iz- redna je zdaj moča. Izoliran sem zdaj tako, da prav nič ne vem, kaj se po svetu godi. Če bi bil vjen velikih družin in bi neprestana delavnost ne bila moja narava, bi mislil na dolgačas. Takoj pa je delo moja najboljša družina in — moje veselje.«

(Dalje.)

OBJAVA PRESELITVE

Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d.

oglasni zavod, Zagreb, se preseli z dnem 1. maja v svoje nove uradne pro- store na

Zrinjskem trgu št. 20

tik Lekarne Brodjočin.

Kaj se godi doma

† Gregor Einspieler

Iz Sv. Jurija v Slovenskih goricah smo sročili prejeli brzojavko, da je umrl g. prošt Gregor Einspieler. Pogreb bo v ponedeljek, 2. maja ob 10 dopoldne.

Gregor Einspieler se je rodil v Svecih na Koroškem 10. marca 1853. Dopolnil je torej 74 let. V mašnika je bil posvečen dne 16. julija 1876 in je lani slovesno obhajal zlato mašo. Do prevrata je služboval na Koroškem, kjer se je z vso dušo posvetil narodnemu delu ter ogromno storil za napredek slovenskega življa. Od l. 1888. do 1906. je bil župnik v Podkloštru, potem je dobil proštijo v Tinjah. Od tu ga je pregnala 1. januarja 1919 podivjana nemška druhal. Od tega časa pa do 1. junija, ko je dobil župnijo pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah, je prehodil celo Slovenijo kot begunec. Nekaj časa se je mudil v Pliberku, a med plebiscitom ga je medzavezniška komisija na prošnjo avstrijske vlade izgnala iz plebiscitnega ozemlja in v najhujši zimi so naložili g. prošta v avto, ga zapeljali preko meje do bližine Prevalj ter ga postavili v sneg brez vseh sredstev.

Vse imetje mu je ostalo v Tinjah. Župnišče so mu podivjani nemški kmetje s pomočjo »Volkshewrovcev« izropali. 3. novembra 1920 je prišel zopet v Tinje, da reši, kar niso divjaki uničili. Ta poskus bi bil skoro plačal z življenjem. »Slovenec« je takrat obširno poročal o trpljenju, katerega je prošt preživel, preden se mu je posrečilo pod zaščito avstrijskih orožniških bajonetov zapustiti svojo domaćo župnijo.

Za begunca se je sedaj pričelo žalostno romanje iz kraja v kraj, naša vlada mu ni dala podpore, češ, da to ni nobenega fonda, in navezan je bil le na skromno podporo »Gospodstva Zvona« in privatnikov. Mudil se je v Ljubljani, potem v Ptuj pri Čučeku in nazadnje poldrugo leto pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Dne 1. junija 1922 pa je škof Napotnik na smrtni postelji podpisal dekret, s katerim ga je imenoval za župnika pri Sv. Jurju v Slov. goricah.

V najprijaznejšem delu Slovenskih goric je Einspieler našel svoj novi dom. Ljudstvo se ga je oklenilo z ljubeznijo in spoštovanjem. In ljubezen njegovih faranov, ki so videli v njem ideal dušnega pastirja, mu je lajšala težke spomine.

Veliko je storil pokojni Einspieler za svoj narod, veliko je zanj pretrpel, sedaj pa je odšel k Bogu po zaslužen plačilo.

Velezaslužnemu narodnemu borcu in pa trpinu bo ohranjen hvaležen spomin.

† Janez Kuntarič.

Včeraj je bil pokopan v Cerkljah ob Krki posestnik Janez Kuntarič iz Vel. Mraševega. Čeprav je bil priprost kmet, vendar zasluži tale spominek. Predvsem poudarjamo, da je bil mož vzor krščanskega moša in družinskega očeta. Ni mu bilo prihajanje vsako prvo nedeljo, dokler je mogel, k angleški mizi samo nekaj zunanega, ampak srčna potreba. Kot gospodar je na svoji zemlji trpel za svojo družino od jutra do večera. Ne smemo prezreti, da je bil naš Kuntarič načelnik okrajne Kmetijske zveze za sodna okraja Kostanjevica in Krško od njenega početka t. j. od 19. marca 1919 dalje. Nobenega pota se ni strasil, povsod je bodril in vnel in delal za ideale naše Slovenske ljudske stranke. Za dobro časopisje se je zavzemal tako, da še takrat, ko je že ležal na smrtni postelji, ni pozabil priporočiti prijateljem,

naj agitirajo za »Slovenec«, »Domoljub« in »Bogoljub«.

Samo še eno njegovo zaslugi naj omenimo in ta je: na njegovo inicijativo in z njegovim najintenzivnejšim sodelovanjem so Maševci začeli zidati pred 8 leti novo podružno cerkev. Cerkev sicer ni dogotovljena, vemo pa, da bo. Predno je zapustil naš Kuntarič ta svet, je izrazil to-le željo: »Recite našim vaščanom, da cerkev kmalu dogradite!«

Počivaj v miru, naš vneti delavec! Bog Ti poplačaj veliki trud, ki si ga zastavil za Njegovo stvar na zemlji!

Shodi SLS.

V nedeljo, 1. maja, po sv. maši se vrši v Trbovljah nad Muto shod SLS. Poroča narodni poslanec Vlado Pušenjak. Pričakuje se obilna udeležba.

V Št. Petru na Kronske gori in v Št. Janžu pri Dravogradu sta se vršila dva zelo dobro obiskana shoda naše stranke, na katerih sta poročala gg. narodni poslanci VI. Pušenjak in oblastni poslanec Ivan Guzej. Poslanec SLS se je izrekla zaupnica. Po zborovanju so se pogovorili odborniki krajevnih organizacij o regulaciji Misljane, po zborovanju živinorejce potom bi-korejske zadruge, izplačilu vojne odškodnine in dobili od poslancev pojasnila, da se deluje na rešitev teh vprašanj.

Ljubljanske komunalne zadeve.

Mestni pogrebni zavod.

Mestna občina se bavi sedaj z načrtom, da nakupi nekdanje Židanovo posestvo na Ambroževem trgu, ki je sedaj last Janka Predoviča. Na tem prostoru namerava mestna občina urediti prostore za mestni pogrebni zavod, ki ima danes svoje prostore na štirih različnih krajih mesta. Pogrebni zavod stremi za tem, da bi bili hlevi, pogrebni vozovi, delavnice in uradi na enem in istem mestu, česar dosedaj ni bilo. Radi te skrajne neekonomičnosti je trpelo podjetje ogromno škodo, ki bi z združitvijo vseh prostorov odpadla.

Kopalnice ob Savi.

Posebna komisija mestne občine si je ogledala prostor za kopalnice ob Savi od mosta na Ježici do Tomaševca ter prišla do prepričanja, da so vodne razmere tukaj preveč nestalne. Zato bi tu ne kazalo ničesar napravljati. Našla pa je bolj primeren prostor v Mednem, blizu nekdanjega Majdičevega mlina. Tu je lep, idiličen prostor in je teren z ozirom na vodno gibanje stalen. Poleg tega bi se to kopalnice spojilo lahko obenem z vprašanjem brvi preko Save, ki jo namerava Slovensko planinsko društvo itak tu napraviti za prehod turistov, ki posejajo Šmarno goro, oziroma Grmado in Turenec.

Pazniki mestnih nasadov.

Mesto je nastavilo tudi letos po svojih javnih nasadih paznike, kakor vsako leto. Letos je postavljen poseben paznik na Sv. Jakoba trgu in Čolovski cesti, da se prepreči devastacije, ker se ta okoliš šele ureja. Slučaji vandalizma so se tu že pripetili in je omenjeni sklep mestne občine le pozdraviti.

Smrt vsled stekline.

V silnih bolečinah je v ponedeljek 25. aprila v celjskem Pasteurjevem zavodu izdihnil 62letni posestnik Anton Plevčak iz Ločnega doma pri Rogiški Slatini. Dne 19. marca t. l. ga je bil vgriznil neznan stekel pes v mezinico desne roke. Plevčak se je podal takoj v Celje v Pasteurjev zavod in ostal tam do 29. marca, ko so ga na lastno prošnjo odpustili. Cele tri tedne ni čutil nikakih težav. Dne 22. aprila pa so ga na enkrat začele mučiti bolečine v grlu in vrnil se je takoj zopet v Pasteurjev zavod. Vendar pa je bila že vsaka zdravniška pomoč zaman in bolnik je podlegel grozni bolezni.

Dnevne novice

★ **Zaslužen odlikovanje.** V nedeljo dne 29. maja se bo vršila v Slovenjgradcu pomenljiva slavnost. Ta dan se bo izročilo na slovesen način zaslužen odlikovanje g. Luki Pogaču, županu v Pamečah. Te slovesnosti se bodo udeležili poslanci, vsi župani iz okraja, zastopniki okrajnega zastopa, okr. hranilnice ter vseh zadrug in gospodarskih organizacij. Ves okraj se raduje, ker je dobil tako lepo odlikovanje tako odlični zadrugar in javni delavec, ki vodi 40 let razumno ter vzorno občino Pameče.

★ **Samostojni demokrati v škripcih?** Pred leti in še pred letom so samostojni demokrati svoj tisk razpošiljali na vse vetrove na različne naslove, in če ni šlo za denar, pa za stonj, samo da so se mogli pobahati, da ima »Jutro« ali pa »Domovina« toliko in toliko naklade. No, vremena so se spremenila, »neusahljivi viri« so usahnili in danes izroča »Jutro« brez pardona vse svoje neplačnike, tudi neprostovoljne naročnike, svojim pravnim zastopnikom, odnosno odstopa svojo terjatev svojim zadrugni hranilnici na Št. Peterski cesti, da ona potem iztirja. SDS pač trda prede, odkar dr. Jerjav ne vedri in oblači več ne v Belgradu ne v Ljubljani in se hudo pogreša denar, ki so ga stali stotisoči brezplačni izvodov.

★ **Umrli sta v Kranjski gori:** 25. t. mes. vdova Marija Mrak, stara 88 let; 26. t. m. pa vdova Marija Grašič, stara 77 let, mati notarjeva. Obe dobri in krščanski ženi. Naj počivata v miru!

★ **Smrtna kosa.** V Sp. Koreni župnije Sv. Martin pri Vurbergu je umrl g. Leopold Grušovnik, posestnik in kovač. Bil je celo življenje delaven ter skrben gospodar in zlasti kot kovač zelo čistan. Naj v miru počiva! — V Zrečah pri Konjicah je zaspal v Gospodu obče spoštovani kmet Jakob Jančič v najboljših letih. Bil je dalje časa občinski odbornik. Njegovo splošno priljubljenost je dokazal veličastni pogreb. Ostani mu ohranjen med Zrečani časten spomin!

★ **Iz krogov orožniških upokojencev smo prejeli:** Že dva meseca čakamo na pokojnino, ki bi jo morali prejeti za mesec marec, toda zaman. Ali smo mogoče mi kaj manj vredni kot drugi državni upokojenci? Kako naj n. pr. sedaj vstopi v pokoj aktivni orožnik s štirimi ali petimi otroki? Osvetil je v službi, tam pustil vse svoje mladeniške in moške moči, sedaj pa naj se poda v še hujšo bedo. Kot aktivni prejema sedaj recimo 2500 dinarjev, v pokoju bi pa dobival samo od 700—1000 Din, dasi ima vsa službena leta. Ali naj s tem hrani družino? Skoraj neverjetno je to — toda bridka resnica!

★ **Promet nedeljskih izletniških vlakov.** V nedeljo, dne 1. in 8. maja vozita na progi Ljubljana gl. kol.—Bistrica-Bohinjsko jezero običajna izletniška vlaka št. 919-920. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 5.25 in povratak v Ljubljano ob 22.10. Na progi Kamnik—Ljubljana gl. kol. pa vozi izletniški vlak št. 4037. Odhod iz Kamnika ob 20.28 in prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21.40.

★ **Nogavice najceneje v trgovini Dobele.** Pred škofijo 15.

★ **Rogaška Slatina** je najceneje in najudobnejše zdravilišče za ozdravljenje želodčnih in črevesnih bolezni posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

★ **Čudežne zdravilne uspehe** dožete pri revmatizmu, protinu, nevralgijah (ischias), pri

DEŽNE PLAŠČE

dobavlja, kakor vedno najboljši angleški izdelek, samo trdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA

Posilja se tudi po povzetju; treba je le navesti dolžino. Cene Din 190.— in višje.

živčnih in ženskih boleznih, pri vapnenju in motenju (prebave), ostarelosti, kron. ko. nih boleznih. Svoje telo okrepite in pomilite, ako se zdravite v starodavnem, rad emanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36° 38' C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezoni od 1. maja do 30. septembra. Ves moderi komfort. Prospekte na zahtevo. Pošta, tel. graf in telefon.

Ljubljana

© **Slovensko planinsko društvo** opozarja na predavanje, ki ga priredi dr. I. Kugy dne ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union. Člani in priljubljeni alpinisti se bo s tem predavanjem poslovlili od Ljubljane in zato dolžnost vseh nas planincev, da ga ta več počastimo. Dr. Kugy je bil prvobornik za razvoj planinstva v naših Alpah. Bil je tih, a vztrajnejši raziskovalec lepote in grozote naših Alp in posebno Triglavskega pogorja. Po nje imenovana Kugyjeva pot na Triglav bo trajala spomin njegovega delovanja. Slov. plan. društvo je bil vedno naklonjen. Vabimo tedaj vse svoje člane in prijatelje na njegovo zaključno predavanje. Vstopnice se dobijo v predprijavi v pisarni S. P. D., Šelenburgova ulica 1.

© **Nemški avtomobilisti v Ljubljani.** Je tri v soboto popoldne med 2. in 7. uro b. pasirala Ljubljano kolona avtomobilov in motociklov splošnega nemškega avtomobilnega kluba iz Münchena, obstoječa iz okoli 140 vozil s 400 potniki. Navedeni klub je priredil veličastno potovanje v inozemstvo, in sicer iz Monakovega čez Tirolsko v Italijo, odkoder se vrača preko Jugoslavije, Avstrije in Češke nazaj v Nemčijo. Skozi Ljubljano vozi po Bleiweisovi cesti, Aleksandrovi cesti, Prešernovi ulici, Marjinem trgu, Miklošičevi cesti, Dalmatinovi ulici in Gosposvetski cesti proti Bledu, kjer v soboto prenočijo. Mestni magistrat vabi hišne posestnike ob navedenih cestah, da v pozdrav tujcem po možnosti razobesijo v soboto popoldne zastave na svojih hišah.

© **Umrli so v ljubljanski deželni bolnici:** Kaspar Gašperin, nadučitelj v pokoju pogreb danes popoldne ob štirih; Ivan Tonja, pomočnik trdnice L. Mikuš; pogreb danes popoldne ob polštrih; Karl Hermann železn, uradnik; pogreb jutri popoldne ob 2. uri.

© **Krščansko socialno delavstvo v Viti Gline in Rožne doline** se zbere v nedeljo ob pri Društvenem domu na Glincah. Nato skupen odhod v Ljubljano na proslavo. Pozivamo naše tovariše in somišljenike, da se zborovana v največjem številu udeleže.

© **Slovensko katoliško akademsko društvo** priredi v nedeljo, dne 1. maja t. l. izlet preko Sv. Katarine v Št. Vid. Skupnega zbirališča ni. V Št. Vidu se sestanemo ob 4 popoldne pri g. Zebalu. Na sestanku b. poročal tov. predsednik. Vsa naša akademska društva in vsi tovariši iskreno vabljeni. V slučaju slabega vremena se izlet preloži na pozneje. — Odbor.

© **Pevski zbor Glasbene Matice.** Pevska vaja za moški zbor se vrši v petek, 29. aprila ob osmih zvečer, za ženski zbor v ponedeljek, 2. maja ob četrh na sedem. Udeležba obvezna za vse pevce in pevke! — Odbor.

© **Edinost, organizacija mest. nameščencev,** ima danes ob osmih zvečer sestanek v Konzumu na Kongresnem trgu, Odbor.

© **Društvo »Kuratorij slepcev«** naproša vabljene gospe in gospodične, da naj se za nesljivo udeležijo seje, ki bo danes ob 5. ur popoldne v I. nadstropju kavarne »Emona« radi prireditve Dneva slepih.

Dr. Jos. Čerin:

Beethovnova „Deveta“.

Nekoliko odgovora na članek M. Poliča v »Ljublj. Zvonu« št. IV. 1927.

(Konec.)

Če sem omenil, da so vse metron. označbe simfonije Beethovnov original, s tem nikakor nisem zahteval, da se je predpisov treba držati z uro v roki. Beethoven ni hotel doseči kakega povsem določenega predvanja, hotel je le preprečiti zmote. Polič ceni vrednost izvajanja III. stavka po minutah in procentih, dobro in pravilno pa je po njegovih glosah le to, kar on naredi. Skoro bi rekel, da bi on smatral svojo »deveto« kot avtentično, če bi jo bil na harmoniki odsviral — od kola do harmonike res ni daleč! Če predpisuje Beethoven kot glavni tempo v »adagio« M-60, oz. 63, Polič pa pade na 48—44, mestoma celo na 36, če ne občutiš ne stranskega klarinetovega tema takt 1 do 2, ne glavnega tema v obdelovanjih, če pavke skozi ves stavek niso čisto uglasene, če se glavni tema (takt 17, 22, 46, 51, 57, 62 itd.) napačno, čisto v nasprotju z Beethovnom frazira, če tako važni pp kakor so v taktih 24, 42, 64, 82 sploh izostanejo, če v varijacijah prve gosli prevladujejo, če se napravijo posepešbe in zadržavanja tam, kjer niso na mestu, če svira v taktu 136 skupina goslačev d namesto des, če svirajo fanfare decrescendo, če se kvintni padec v taktu 151

tako na dolgo raztegne, da bi se lahko v tem času prečitale celi dvorani vse Poličeve glose, in če čutiš namesto ideje le posamezne tone, če traja III. stavek 18 minut namesto po Beethovnovi zahtevi 12—13, potem se ni čuditi, da je bil vsak vesel, ko je že vendar prišel konec stavka, in da se ni po tem stavku ganila ne ena roka. Wagner pravi nekje: »Naši dirigenti zato ne poznajo pravega tempa, ker o melosu nič ne razumejo.« K sreči Poličeva godba gotovo ni šla!

Preden si ogledamo IV. stavek, naj omenim dve tudi pikantni mesti iz Poličovih glos.

Polič je, kakor sam piše, slišal, da so moje trompete svirale himno radosti v d-molu — takt 164 in dalje. Ze so taktov prej začne d dur, in so od takta 164 dalje vsa pihala in trobila, torej flavte, oboji, klarineti, fagoti, rogovi in trompete svirala pravilno fis; kaj drugega je sploh popolnoma izključeno! In vendar je Polič tu občutil d mol. Prepričan sem, da ni pisal neresnice namenoma, vendar da je on d dur občutil kot d mol, tega si ne morem razlagati drugače, kot da njegov slušni čut ne funkcionira v redu, ali pa da on sploh ne razločuje pojmov dur in mol. Najsi bo kakor hoče, dokaza za svojo trditve ne bo mogel podati nikdar.

Še bolj pikantna je zadeva, zakaj se je Polič povrnil v taktu 758 k notji cis. Čuden slučaj je nanesel, da je več sicer zelo porabnih amaterskih sodelovalo v mojem in v Poličevem orkestru. Ko sem prišel pri vaji

s temi gospodi do takta 758, mi je nekaj gospodov omenilo, da na tem mestu svirajo pri Poliču c namesto cis. Jaz se vsedem k klavirju in razložim po partituri vzrok, da mora tu ostati cis. Kako se je moja razlaga javila naprej, oziroma kako jo je Polič razumel, o tem zgovornica ne ve poročati, fakt pa je, da so mi pri prihodnji vaji dotični gospodje povedali: »sedaj sviramo tudi pri Poliču cis.« Jaz se za to novico niti najmanj nisem zmešal, a zvem pa razveseljivo vest iz glos, zakaj se je c spreobrnil v cis. V teh glosah je kot vzrok naveden: »modulacija na g dur.« Tako stoji tiskano na str. 255 14. od zgoraj! Kaj bi še dalje govoril?

Kako je opravil M. Polič instrumentalne recitative IV. stavka proti izrecnemu predpisu Beethovnovemu »mais in tempo«, kako je zategnil par počasnih taktov v preobširne dimenzije, za koliko je bila radostna melodija od takta 92 prehitra, dalje izaktiranje junaškega marša (alla marcia 84) v tempu nekakega Bersaglierimarša (m. m. 144), kako je kolosalna gradacija (takt 375—431) popolnoma izostala — to je le nekaj onih hib, s katerimi je bil IV. stavek natlačen. In ko je pevski zbor orkestralni vrišč še preupil in ugasnil zadnjo Božjo iskro, se je dvignila vsa dvorana kakor v strastnem obupu, in vse je drlo proti izhodu, da uteče nepopisnemu kaosu — »k arcu ta glasba ni našla pota.«

Kakor do sedaj nikjer, tako M. Polič tudi pri solistih v svojih glosah ni zadel cilja. Ko sem se s solisti Zagrebške opere

sestal v Mariboru na prvo skušnjo, so mi po par taktih unisono izjavili, da je vsaka skušnija pravzaprav odveč, ker prav tako kakor sem njihov part tolmačil jaz, so ga naštudirali s svojim kapelnikom M. Sachsom. Kaj bi priznani zagrebški prvi operni dirigent Sachs rekel, če zve, kako M. Polič sodi njegovo muzikalno delo?

Naj končam tudi jaz s citatom. Ko je pred letom koncertiral Talich češko filharmonijo v Ljubljani, je napisal recenzent v »Slov. Narodu« doslovno: »Zanimivo se mi je zdelo ugotoviti na podlagi premenoj ležavših partitur, da se je Talich striktno in rigorozno držal vseh, tudi najmanjših skladateljevih predpisov ter se s tem pokazal kot najidealnejšega interpreta komponistove volje.«

Tudi jaz stojim na tem stališču in se mi zdi tedaj početje diletantov in lajkov, ki hočejo svojo lastno naivnost z lastnim razumevanjem in z lastnim občutkom spraviti v umotvorom v skladnost, pri tem pa se pogrezejo le k brezsmiselnim pačviti in napačnemu predvanju, kot neodpušljiva pregreha na svetosti umetnosti! Za take eksperimente »deveta« ni napisana in odklanjam kot muzikalne eksperimente z vso odločnostjo!

Opomba: V včerajšnjem listku »Deveta« g. avtorja je tiskarski škrt v 5. stolpcu zamajal vrstice 14 in 15; treba jih praestaviti (15, 14), naker se bo pravilno bralo.

○ **Krekova mladina** Danes, dne 29. t. m., se vrši redni sestanek v društvenih prostorih. Predaval bo g. Lindič. Vabljeni vsi!

○ **Ruska matica.** V soboto 30. aprila t. m. se bo vršilo v balkonski dvorani univerze predavanje univ. prof. Aleksandra Maklecova o predmetu »Položaj zanemarjene dece v sedanji Rusiji«. Začetek ob pol 20. Vstop prost.

○ **Cirkus v Ljubljani.** Mestna občina je dovolila lastniku cirkusa »Adolf Palayrenu«, da postavi cirkuški šotor na prostoru nekdanjega otroškega igrišča. Podjetje je precej veliko in bo prineslo v mesto gotovo nekaj živahnosti.

○ **Grad je danes naselbina,** kateri se posveča vse premalo pozornosti. Vodovod je še vedno v rabi v tistem majhnem delovanju, kot je mogel zadostovati samo nekaj let, ko je bilo na Gragu dobrih pet strank. Trikrat na dan teče pogonski motor in dovaja strankam pitno vodo trikrat na dan, dasi bi motor, mogoče da je sedanji res slab, po mnenju strokovnjakov lahko deloval cel dan. Strokovnjaki tudi trde, da bi bilo celodnevno delovanje za motor boljše in da bi ne bilo tolikokrat defektov. V interesu higijene je vsekakor treba misliti na drugačno ureditev glede vode, zlasti še, ker je treba računati na eventualni požar. V slučaju požara je Grad popolnoma prepuščen milosti in nemilosti ognja in ker strel vodi že davno niso bili preizkušeni in so nekateri popolnoma pokvarjeni, se je bati nesreče, če se ne popravijo.

○ **Samo v staroznani trgovini Jane** se dobi najfinejša šunka, kradice, čajno maslo in drugo. Sedaj Židovska ulica 1.

○ **Vdova s tremi nepreskrbljenimi otroci,** brez vsakih sredstev, prosi za kako primerno delo za čez dan. Zmožna je vsakega dela. Naslov pove uprava lista.

○ **Kopališče v hotelu »Slone«** zopet odprto.

○ **Zenske in moške nogavice** najfinejše kvalitete dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

VELIKA IZBIRA

raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. Kupi se najbolje pri

IGN. ŽARGI, Sv. Petra cesta
Po nižjih cenah.

Maribor

□ **Stanovanjski najemniki.** Preti nam nevarnost, da popolnoma ukinejo stanovanjski zakon. 1. maja prenehajo že stanovanjska sodišča in s 1. novembrom se zakon sploh ukine. Tako društvo stanovanjskih najemnikov, kakor tudi zveza vseh društev v Jugoslaviji, je storila, kar je bilo mogoče, da reši mnoge strahot brezdomovja. Kolikor je imelo naše prizadevanje uspeh, to bomo zvedeli prihodnje dni. — Da bomo pa mogli svoje člane in vse prizadete pravočasno obvestiti o delu in uspehih, sklicuje odbor društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico za soboto, 30. aprila ob osmih zvečer v malo dvorano Narodnega doma javno odobrovo sejo. Razen že goriomenjenih poročil bomo se na tej seji tudi pogovorili o nadaljnjem delu in postopanju v stanovanjskih zadevah. Udeležite se te seje vsi stanovanjski najemniki polnoštevilno! — Odbor.

□ **Proroško poročilo.** Da živijo med nami socijalisti preroški, nismo vedeli. Tako je neki tak prerok napisal v »Volksstimme« z dne 28. t. m. kako so se ti nesrečni »klerikali« zaradi zakona o stanovanjih skregali in to na neki seji, kjer so protestirali zoper odpravo zakona itd. Stvar je pa sledeča. V soboto se bo v Narodnem domu vršila javna seja društva stanovanjskih najemnikov, kjer se bo protestiralo zoper popolno odpravo stanovanjskega zakona. Ker se je v tem smislu izrazil tudi klub SLS v oblastni skupščini ter je zahteval le izpremembo dosedanjega prav nerodnega zakona, se niso dozdale še nič krežali in se tudi na tej seji ne bodo. Socijalisti pa, namesto da gonijo delavne člane iz odbora društva stanovanjskih najemnikov, najraje, če so že člani, sodelujejo, da se jim ne bo zgodilo kot Bahunu, ki ni imel časa za te seje in zato ni bil več izvoljen v odbor. Poleg tega pa naj se proroškega duha otresejo, da se ne bodo znova blamirali.

□ **Socijalisti rešujejo stanovanjsko vprašanje** z besedami, ne pa z dejanjem. Ker imajo v soboto zopet shod, zid v nedeljo še stala ena stanovanjska hiša več. Mariborski stanovanjski najemniki pa jim to pot ne gre lo več na lim.

□ **Privilegije Slovencev** — je izvojevala SLS, ko je bila dva meseca v vladi, zato — tako sklepa »Tabor« — ne sme več v vlado, saj se je s tem nastopom le diskreditirala. Prav tako, da le vemo, kdo je zoper »privilegije« Slovencev, to je zoper pravico, ki gre tudi Slovencev. Tako izdajalsko pisanje je zmožno le demokratsko glasilce.

□ **Zakon o zaščiti države in naši socijalisti.** Socijalisti dobro vedo, da oblastna skupščina nima pravice v zadevi tega zakona kakorkoli sklepati, a so vendar stavili predlog, pač za to, da se pobahajo pred delavstvom, potem pa seveda za svoje predloge stavijo naziranje v skupščini, da ni o tem kompetentna sklepati. S takim neresnimi ljudmi pač ni mogoča resna razprava. Zato predla-

gamo, da naj se uvede nov zakon o zaščiti socialistične pameti, ker drugače je bo pri tej proceduri kmalu zmanjkalo.

□ **Nov lastnik kavarne »Union«.** Kavarne »Union« v Meljski ulici je kupil dosedanji najemnik kavarne »Jadrane« g. Ivančič. Prostore nove kavarne je dal preurediti in otvoritev se vrši v soboto, 30. t. m.

□ **Spomenik ob prevratu in po prevratu** padlim se bo postavil na dvorišču mariborske art. vojašnice. Slovesno odkritje s proslavo se bo vršilo na Vidov dan. Predpriprave so že v teku.

Celje

○ **Krščansko-socialistično delavstvo** iz Celja in okolice se udeležijo na dan 1. maja ob 7. uri jutraj v župni cerkvi v Celju sv. maše, ob 9. uri dopoldne pa slavnostnega zborovanja v vrtni dvorani hotela »Beli vol«. Njemu se pridružijo ta dan vsi stanovi, ki mislijo in čutijo krščansko in jim je krščanstvo življenje ter delo.

○ **Prenovitev celjske Marijine cerkve.** Ob Marijini cerkvi je mestni stavbenik gosp. Alojzij Kalinič postavil visok oder in prične te dni s prenovitvijo zunanosti cerkve. Popravljal bo stolp, ki je bil že zelo oluščan, enako tudi streho, ki je že močno puščala vodo, ter prebarval zunanje stene cerkve. Prenovljena cerkev bo tako še močnejše povdarila razdrapanost starega razpadajočega poslopja okoliščina sodišča, ki so mu zadnje čase privoščili nove strešne zlebove, ki pa v ostalem ostane okrušeno in razdrapano, menda v povdarek historičnega značaja Celja.

○ **G. profesor Anton Cestnik** je včeraj odpotoval s študijsko skupino g. prof. Jeharta v Orient. Skupina bo ostala preko enega meseca v Egiptu, Palestini in Siriji. G. profesorju želimo z vso iskrenostjo na potu sreče in zdravja!

○ **Pevska akademija celjskega katoliškega dijaštva.** 1. maja ob štirih popoldne priredi celjsko katoliško dijaštvo v veliki dvorani Narodnega doma pevske akademije s sledečim sporedom: Adamič: Jurjeva; dr. Kimovec: Obleček; dr. Schwab: Dekle, kaj s' tak' žalostno, izvaja moški zbor; Seybold: Ogrski ples v G-molu; Seybold: Ogrski ples v D-duru, vijolinski solo; Liszt: Kakor roža si; Tosti: Umrli bi radi; Chopin: Poljska pesem, tenor solo; V. Mirk: Na trgu; Švikaršič: Trčeba ni; Švikaršič: Ušino polot' je, izvaja moški zbor. — Odmor. — Gračaninov: Regreto; F. Schubert: Sonatina 3. Allegro moderato, vijolinski solo; Nedved: Lahko noč; Adamič: Oženil se bom, izvaja moški zbor. — »Torta«, vesel prizor s petjem, uprizore nižješolci. — Vstopnice po 2, 3, 5, 6, 8 in 12 Din prodaja trgovina Slomskove tiskovne zadrage. Prijatelji katoliškega dijaštva so vabljeni, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve.

○ **Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico** ima v soboto, 30. aprila, ob pol devetih zvečer v veliki gostilniški sobi Narodnega doma v Celju svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom in s predavanjem g. svetnika Frelia iz Ljubljane, ki bo govoril o sedanjem stanju stanovanjskega in davčnega vprašanja. Hišni posestniki so vabljeni, da se občnega zbora v polnem številu udeležijo.

○ **Celjsko dramatično društvo** napoveduje za 10. maj predstavo z domačimi igralci. Uprizorili bodo Fedor Gradišnikovo tridefantsko dramo »Norec« pod režijo pisatelja samega.

Kamnik

V čestni odbor je bil v nedeljo za Kamnik izvoljen župan, g. dr. Karba. Seveda po čudnem naključju. Že pri prejšnjih volitvah, ki jih je oblastna skupščina razveljavila, je dobil nezaupnico od lastnega kluba ter je bil izvoljen z večino 13 glasov g. podžupan Skof. Sedaj pa je prišel g. župan na pomoč slučaj, da se je volivna seja menda privikar kar pomnilno — prišla pravočasno ter so manjkali še nekateri, ki bi bili odločili drugače. Tako pa je bil z 10 glasovi izvoljen dr. Karba. Od 25 glasov deset, to pač ni bogvekakšna »sijejina« izvolitev in je znak, da so pričeli tudi naši samostojni demokrati spregledavati in le ne gredo več kar na povelje čez drn in strn za enimi, ne da bi se vprašali, jeli prav ali ni prav. Upajmo, da pri bližnjih volitvah v občinski svet ne bomo prekalni, ampak bomo Kamničani temeljito in daj Bog, še pravočasno čeprav v zadnji uri, pomedli demokratsko gospodarstvo. Priprani smo, da Kamničani pri teh volitvah ne bo vodilo geslo: ali naprednjak, ali klerikalci, ali socialisti, ampak: dober občinski gospodar! Naša SLS bo poslala v občinski odbor same dobre, uvidne možje, ki se zavedajo važnosti javnega gospodarstva in njej naj se pridružijo vsi, ki jim je dobrobit občine in njene premoženja na srcu, pa bomo lahko pričeli z novim gospodarstvom in mogli popravljati skupno dosedanje zavoženo demokratsko gospodarstvo!

Mestna hranilnica v Kamniku je objavila tiskani računski zaključek za šestindvajseto upravno leto 1926. Že zadnje smo poročali, da je od čistega dobička pripisala na račun pri Slavenski izgubljenih obresti 150.000 Din. Zdaj izkazuje čistega dobička 57.730,84 Din, pri splošnem rezervnem zakladu 11.323,29 Din, pri posebnem 26 Din in pri pokojninskem 306 Din, skupno torej 69.384,13 Din.

Smrtna kesa. V ponedeljek je umrla od kapi zadeta znana gostilničarka Pod goro Angela Dornik, po domače »Šafarica«. Bila je dolgo vrsto let vdova brez otrok. Naj v miru počiva!

Novo mesto

Na koncertu ljubljanske »Sloge« v soboto, dne 30. aprila, nastopi mesto operne pevice g. Ribičeve, ki je ta večer zadržana, gospečična Vida Jerajeva, odlična violinska virtuosinja. Spored se spremeni v toliko, da odpade prva ločka: Beethoven op. 98 »Ljubici tam daleč« in se nadomesti z Beethoven, op. 47 Sonata za violino in klavir v A-duru znana »Kreutzerjeva« sonata, ki spada med najmočnejše Beethovenove komorne skladbe. Na klavirju jo spremlja operni kapelnik g. Dr. Danil Švara.

Kranj

Slov. kat. prosvetno društvo iz Škofje Loke gostuje na odru Ljudskega doma v soboto, dne 30. aprila ob 8 zvečer z W. Shakespeare-jevo žalno igro: »Othello« ali »Beneški zamorec« v 6. slikah. Arh. Ivan Zupan na razna vprašanja sporoča, da je za vse gradbene zadeve vsak torek in petek od 5—7 v Kranju pri »Stari pošti« na razpolago.

Kočevje

Volitve v okrajni odbor za sodni okraj Kočevje so se vršile 24. aprila. Mesto Kočevje kot občina voli tri odbornike. Izvoljeni so bili sledeči gg.: veleindustrijalec Anton Kajfež, Anton Jakomini in Ivan Zurl.

Trbovlje

○ **1. maj.** Krščansko soc. organizacija Strokovna zveza rudarjev proslavi 1. maj s sledečim sporedom: Ob 8 sv. maša (ne ob 9, kot smo poročali) v farni cerkvi, nato se vrši ob 9 v dvorani Društvenega doma shod, na katerem bo govoril eden od državnih poslancev. Popoldne točno ob 5 uprizori Dramatični odsek prosvetnega društva šaljivo igro v dveh dejanjih »Anarhist«. Po končani predstavi prosta zabava.

○ **Radiokoncerte** pride lahko vsakdo poslušat zvečer v Društveni dom. Vstopnina je samo 2 Din, če pa hoče kdo pristopiti h klubu, plača člansko pristojbino 200 Din.

○ **Glavna skupščina Glavne brat. skladnice.** V smislu sklepa Glavnega upravnega odbora v Ljubljani se vrši v soboto, dne 7. maja 1927 ob 3 popoldne v Ljudskem domu v Ljubljani, Strelška ulica, predkonferenca in v nedeljo, dne 8. maja 1927 ob 9 popoldne istotam redna glavna skupščina Glavnega bratovske skladnice s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o poslovanju Glavnega upravnega odbora za l. 1926; 2. poročilo Glavnega nadzorstvenega odbora; 3. odobritev računskih zaključkov neizgodne in pokojninske blagajne za l. 1926; 4. uvrstitev obratov v nevarnostne razrede; 5. zmanjšanje prispevkov v neizgodne blagajne v skladu s predpisanim »rezervne« fonda; 6. naklonitev prispevkov bolniškim blagajnam iz neizgodne blagajne; 7. volitev glavnega nadzorstvenega odbora za l. 1927; 8. volitev enega odborniškega namestnika za glavni upravni odbor; 9. slučajnosti. — K temu važnemu občnemu zboru Glavnega uprav. odbora bratovskih skladnic imamo pripomniti, da se bo razpravljalo v glavnem, kako bi se kril primanjkljaj blagajne radi pokojnin po novem pravilniku. Združene blagajne morajo po pravilih imeti devet milijonov Din rezervne fonda, ki pa radi redne mesečne izgube pri nekaterih bratovskih skladnicah, med katere spadajo tudi Trbovlje, ni krit.

○ **Osebnosti.** C. g. Jože Zmave, katehet, je danes v četrti popoldne odšel na 5 tedensko znanstveno potovanje v Egipt in v sv. deželo. Potovanja se udeležijo 16 oseb.

Hrastnik

Občni zbor kmetsko delavske hranilnice in posejilnice na Dolu se vrši v nedeljo jutraj po prvi sv. maši v uradnih prostorih.

Umrja je v Ljubljani žena rudarja posestnika in mlinarja, ga. Marija Majcen, po domače »Perinova Mina«. Njeno življenje je bilo že večkrat ob rojstvu otrok v nevarnosti. Pokojnica je bila dobra krščanska žena in mati. Zapuščena moža in več malih otrok. Svetila ji večna luč!

Brežice ob Savi

Izpolnitev občinskega odbora. Namesto odšlega občinskega odbornika, poštnega upravnika Zorka Lihtenekerja, ki je bil službeno premeščen v Subotico, je bil pozvan v občinski odbor Franc Lipce, veletrgovca v Brežicah.

Obrtna razstava. Tukajšnja obrtna šola priredi v nedeljo dne 1. majnika v prostorih osnovne šole razstavo del svojih učencev. Razstava bo občinstvu odprta od 8 do 12. Vsi, ki se zanimajo za napredek obrtnega naraščanja, uljudno vabljeni.

Kolesarska dirka. S. K. Troja priredi v nedeljo, dne 1. majnika, dirko z zaprekami na 4 km dolgi progi Brežice—Crno—Zakot, gostilna Verwega—Ogorelec. Start ob 14. uri v Brežicah. Zmagovalec dobi lepo nagrado. Po končani tekmi se vrši pri Ogorelcu športna veselica. Prijave tekmovalcev sprejema trgovina Pinterič.

Slovenska krajina

Mohorjeve knjige. Dasi je beltiška župnija z ozirom na število naročnikov Mohorjevih knjig daleko nadkrčila vsako drugo župnijo in je dobila skoraj tretjino vseh knjig, ki jih je dobilo Prekmurje, je letos število naročnikov še naraslo. G. kaplanu Ostrcu se je posrečilo, da je spravil skupaj ravno 500 naročnikov. Razen tega imajo precej naročnikov razni slovenski nabožni listi, česar dosedaj ni bilo.

Dopisi

Devica Marija v Polju. Volitev v čestni okr. odbor. Borba, ki se je vodila za mesto čestnega odbornika, je postala precej tiha pa ostra po razpusitvi prejšnjega odbora. Nihče ni imel ničesar proti dosedanjemu odborniku Rupretu. Vsak je priznaval uspešno delo, ki ga je pod težkimi razmerami prejšnjega odbora ter malimi denarnimi viri dosegel v korist naših razdrapanih cest. Ampak stranka! »Kmeti list« je dal parolo: politiko v odbore. Po hudi bitki je odnesel ponovno zmago naš pristaja Rupret Stefan.

Kapela pri Radnehi. V torko dne 26. t. m. je bil na Kapeli pri Radnehi pogreb, kakor ga je videla ta župnija redkokdaj. K zadnjemu počitku je bil položen g. Josip Domanjko, kaplan v začasnem pokopju. Pogreba se je udeležila šolska mladina, Marijina družba in nepregledna vrsta moških. Družbenkam je sledilo pri pogrebni procesiji 17 duhovnikov sobratov, ki so mu skazali zadnjo čast. Pet duhovnikov je prišlo vled neljubu pomote že prejšnji dan, ki se pa drugi dan vled izgube časa pogreba niso mogli udeležiti. Krsti je sledila za žalujočimi starši dolga vrsta deklet in žen. Pogreb je vodil g. dekan Josip Weixel od Sv. Križa pri Ljutomeru, poslovilne ter v srce segajoče besede je govoril rajnemu v cerkvi njegov bivši župnik v Sevnici ob Savi g. F. Doberšek. Domači pevski zbor mu je razven pri sv. maši zapel tudi na pokopališču ganljivo žalostno slovo.

Ostani ohranjen blagopokojnemu in mladostnemu duhovniku Jošku časten spomin med solovariši, na Kapeli in med Sevnici, katerim je bil vnet dušni pastir, a žalibog radi bolehnosti le malo časa!

Smarni pri Litli. Kat. prosvetno društvo ponovi opereto »Mlada Breda« v soboto dne 30. aprila ob pol 9 zvečer.

Lesce. Krekova mladina in Strokovna zveza tovarniškega delavstva iz Lesce in okolice bodo proslavile 1. maj z izletom v Bohinj. Sv. maše se udeležijo v Bohinjski Srednji vasi. V slučaju slabe vremena doma v Lesci.

Zalec. Tukajšnje hmeljarsko društvo je bilo radi povečane produkcije hmelja primorano zgraditi novo veliko poslopje za skladišča. Gradbo je prevzel stavb. mojster Goligranc iz Celja. — Domanjši slikarski mojster Vinko Vepotnik je daroval veliko sliko žalostne Matere božje za glavni oltar na Rakovniku pri Ljubljani. — Nov kino Venera se je nastanil v Roblekovih dvorani v Zalcu. Ime je sumljivo. — Dekliško obrtno-nadaljevalna šola se je otvorila preteklo nedeljo. To je že bilo zelo potrebno, posebno pa zdaj, ker imamo v Dobriševski tovarno, v kateri je zaposlenih preko 60 deklet. — Dva aeroplana smo opazili v ponedeljek in v torko, letela sta zelo nizko.

Dr. France Veber: Idejni temelji slovenskega agrarizma. Programatična socialna študija. To je zelo zanimiva knjiga, ki jo bomo še podrobno ocenili: Cena broširanemu izvodu Din 45, elegantno v platno vezana Din 60.

Slovenci v Italiji

Italijanstvo v Dalmaciji izgublja odločilno bitko...

»Zamenjan je vpliv Dumaja, Trsta in Reke z vplivom Beigrada, Zagreba in Ljubljane... in žalibog moramo priznati, da zgubljaj zdaj v Dalmaciji Italijanstvo svojo najodločilnejšo bitko.« To je tema dolgega članka v »Popolu di Trieste«, ki datira iz Sušaka in Splita; podpisan je neki Ha, ki je menda v službi v Zagrebu. Članek bridko toži: »Saj za Italijana ni nič bolejšega kakor prisostvovati počasnemu in stalnemu poslovanju dežel, kjer je bila italijanska do večer občevalni jezik.« Pod Avstrijo je bilo vse drugače, italijanski jezik je imel zaslobo. Danes podpihuje Hrvaite proti Italijanom se »avstrijska ratna mornarica«. Zvez s Trstom in Reko ni več, dijaštvo je izpostavljenovo sovražnemu dijaškim društvom, italijanska se malo povezuje kot prosti predmet, uradni jezik je hrvaški, uradniški Hrvatje. In vendar še danes se italijanska veliko govori, prebivalstvo zna hrvaško, a tudi italijansko. Ako bi Italija anektirala Dalmacijo, bi statistika pokazala italijansko večino kakor je pod pritiskom jugoslovanskega uradnega aparata pokazala hrvaško... A ni še vse izgubljeno. Treba je poživljanja in... denarja. Ustanoviti je treba posebno društvo, ki bi dajalo jasno in določeno smer vse akcij. Nadzorovati, to se pravi financirati bi ga morala država. »Toda spraviti se je treba na dele brez odlaganja, z vsemi silami naše večno pripravljene mladine ter z vso fašistovski zvestobo in vztrajnostjo. Po italijansko.« Kaj je treba storiti? Vsem »čitaonicam« je treba redno pošiljati italijanske knjige, revije in časopise. Zakaj italijanske revije ne znižajo cen za Dalmacijo, kakor nekdanj za Trst in Trident? Zrtve ne bo brez sadu. V Dalmaciji je treba ustanoviti industrijska podjetja, ki bodo zaposlila italijanske delavce. Odpreti je treba italijanske trgovske, informativne, časniarske in turistične agenture; pospeševati je treba tujski promet iz Italije sem. V vsako vas je treba postaviti vsaj eno mnogoštevilno italijansko družino, ki imej na razpolago italijanske knjige in liste zase in za druge. Dalmatince je treba seznaniti z italijansko kulturo. Zato imamo kinematografe od Sušaka do Kotora. Koristna bi bila študijska potovanja dalmatinskih dijakov v Italijo. Posebne važnosti bi bilo, da bi italijanski parniki pristajali tudi v manjših pristaniščih. Seveda, materialno koristiti bi ne imeli od te akcije; toda akcija vendar nima tega namena. Da pridobi Italija na ugledu pri Jugoslovanih mora pokazati močno roko v Trstu in na Reki. Iz Trsta je treba zapoditi vse »k. u. k. uradništvo«, ki govori italijansko z nemškimi akcentom« (članek misli na Tržačane-Italijane, saj Slovencev ni več v državnih službah. Pri p. ur.); dohod iz Sušaka, ki je protitalijansko gnezdo, je treba strogo nadzorovati. Ko bodo Jugoslovani čutili krepko roko, bodo pričeli respektirati Italijo.

Članek je značilen. Objavljen je v času napetosti radi Albanije.

Pomladanske prireditve Zveze vojnih tovarišev.

8. maja: Odkritje spomenika v Borovnici.
26. maja: veliko zborovanje mož, vojnih trpi nov iz bivše Stajerske in odkritje zahvalne spominske plošče preostalih v priljubljenih Petrovčah (1. postaja ob Celja).
6. junija: pokrajinsko zborovanje na Zalostni gori (Preserje) za vse tovariše iz okoli nje ležajočih krajev.

12. junija: odkritje veličastnega spomenika 329 padlim Šentpeterčanom v Ljubljani.

Tovariši! Pojdite, vsak v tisti kraj, kamor vsakogar vleče srce, posebno pa vam priporočamo Petrovče in St. Peter (Ljubljana).

Vse naše podružnice naj prav gotovo pošljejo vsaj zastopnike v ta dva kraja, ki naj se vsigdn javijo pri predsedniku Colariču.

Če reflektirajo na prenočišče, naj to sporoče krajevemu slavnostnemu odboru. Glavno skupno zborovanje bo pa 21. avgusta na Brezjah. Povsod naj grmi naš glas: na naše v vojni pobabljene tovariše prispevati Slovenija in sama tudi upravlja; ta davek in skrb za nje v svoji ljudski zbornici!

Tovariši! Vsi med sabo zvesto se ljubim. S krvjo zapisanih besed ne pozabimo!

Glavni odbor Z. S. V. V Ljubljani.

Ljubljansko gledišče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

29. aprila, petek: VOJICEK. Red D.
30. aprila, sobota: HLAPEL. Delavska predstava Izven. Znižane cene.

1. maja, nedelja ob 15: LUMPACIJ VAGABUND. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

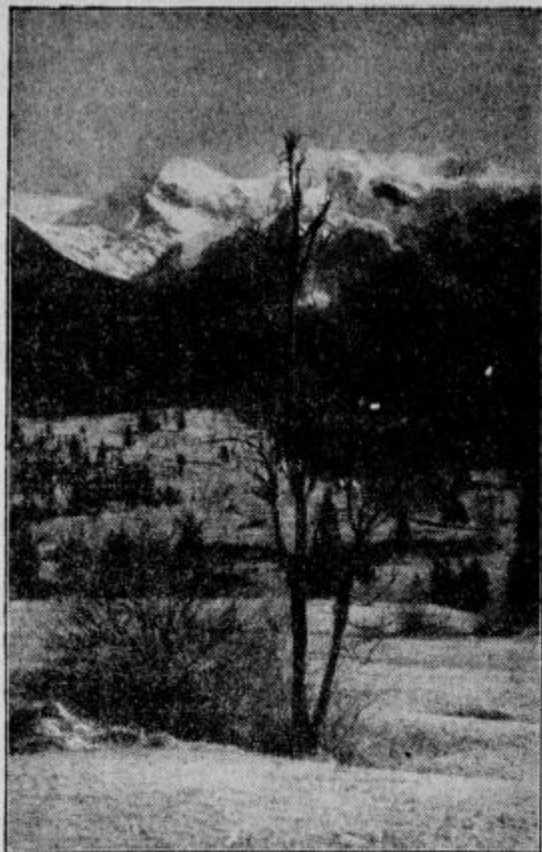
29. aprila, petek: MADAME BUTTERFLY. Red C
30. aprila, sobota: EROS IN PSYCHE. Red A.
1. maja, nedelja: GROFICA MARICA. Gostuje g. Vladimir Skrbineš. Izven.

Mariborsko gledišče

Petek, 29. aprila: Zaprti.
Sobota, 30. aprila ob 20: PERIFERIJA. Abonma C. Kuponi.

Nedelja, 1. maja ob 20: LOGARJEVA KRISTA. Kuponi.

Naše gore.

Visoki vrh z Dobrav (fot. G. Ogrin).

Drevi ob osmih bo imel dr. Kučy v Unionu pod okriljem Slov. planinskega društva svoje drugo predavanje o Julijskih in Zapadnih alpah.

Dr. Kučy v družbi Skalašev ob prihodu v Ljubljano.

Naša počivališča.

(Iz knjige: Dr. Kučy, Aus dem Leben eines Bergsteigers.)

V gorah so mesta, ki so označena kot počivališča. Nobenega napisa ni tam, ki bi ti to povedal. Kakor da bi se molče, že od zdavnaj sem, zmenili vsi oni, ki se po znanih ali skritih potih prišedši tu pojavljajo iz samote in kmalu nato zopet izginejo v njej. Pastir, lovec, drvar, težko obloženi planšar, divji lovec, hribolazec, kdorkoli pride tod mimo, se ustavi, se razgleda krog sebe in počiva. Če je kdo izmed družbe pohitel naprej, prav gotovo ga tam zopet dohitite. Nehote se bo odpočival in vas počakal. Skoro vedno izvira tu kje iz tal studenec, zelena ruša je pogrnjena ali pa so lepo razpostavljene skale, da je prostorček kakor nalašč za počivanje. Marsikje v nižjih legah je neznana skrbna roka skušala kaj popraviti in prostor prirediti, postaviti lesen zlebiček, poravnala tla ali pa pristavila kako skalo. Vsak prostor za počivanje se je kako uredil, da bi ugaljal in vabil. Četudi je samo od daleč pripravil nekako udobnost. Eden te vabi s svojo mikavnostjo, ki jo ima sam na sebi, drugi se ponša s prekrasnim pogledom nazaj v dolino in tretji, kot bi bil rojen za podjetnega hotelirja, te čaka za kakim ovinikom, kjer te preseneti pogled na goro pred teboj in si misli: Tu se mi pa gotovo ne izogneš! Vsak je po svoje častilakomen in želi, da bi kot skrben gospodar poskrbel za zadovoljnost svojih gostov.

Nad takim prostorom, četudi je še tako oddaljen od sveta, leži nekaj kakor rahel dih priljudnosti. Neka nevidna, velika, skupna vez obdaja in veže vsa človeška prebivališča. Zdi se ti, kot bi tenka nit vodila tudi semkaj v najskritejše kotičke visokih gor. Nekdo je že bil tu, mogoče še včeraj, in lahko še pride kdo od koderkoli. Pa se ne čutiš tako samega in zapuščenega. Kakor bi se vršili tajni pogovori med onimi, ki so tukaj bili in med onimi, ki prihajajo. Na ušesa ti zveni kot rahel: Stoj, kdo si!, kot radovedno vprašanje: Kam pa ti?, kot bi nekaj reklo: Prehod dovoljen! ali kot bi iz daljave prihajal zategnjen hribovski vrisk.

V studenčnatem pračorju so taka počivališča pogostejša in mnogo bolj razkošna. V Julijskih Alpah so čisto zelo borna. Včasih imajo samo čisto malo vodno žilo, ki še bolj vzbuja občutek pomanjkanja vode. Toda tembolj v srce segajoč je zato plah in ponižen nagovor ter prošnja: Tu se odpočij! Nudim ti, kar premorem! Pomudi se tukaj!

Najbolj žalostna je pač slika počivališča s usahljim izvirkom ali s praznim lesenim koritcem pod steno, po kateri je curkala voda, pa jo je osušilo pripekajoče jesensko sonce, kakor sem jih videl mnogokrat v Kaninskem pogorju, v Bovških hribih in v okolici Sedmerih jezer. Tak prostor te ne ogovarja več, gleda nemo in obupano za teboj, ko razočaran greš mimo njega naprej.

Počivanje je brez dvoma eno najlepših poglavij iz življenja planinca. Celo knjigo bi lahko napisali o tem in jo okrasili s prekrasnimi slikami. Sliko prvega jutranjega odpočitka visoko gori na gorskem pobočju. Pričakovanja polni oddih pred zadnjim in odločilnim naskokom, ko z ostrim očesom meriš svojega tekmeča ter si duh in telo zbirata

svoje moči. Sreče polno počivanje na vrhu in morda najlepši, dolgi odpočitek pri sestopu, ko so vse težkoče in nevarnosti za teboj in z očesom polnim odsevajoče radosti meriš in pregleduješ svoj uspeh. Vse bogastvopolno življenje planinca bi tako lahko spremljali mimo vseh počivališč, na njegovih potih, prav do zadnjega z molčečim križem na zeleni gomili!

Bogumil N. Remec:

Uteha gora.

Človek je kakor cvetlica. Lep je, nežen, občutljiv. Kakor cvetlica potrebuje za svojo rast svetlobe in sili navzgor, da bi vžila kar največ solnčnih žarkov, tako tudi človek hrepeni po vse oživlajočem solncu, visoko se želi dvigniti, da bi se oprostil težke zemlje in lahko zasnul v toplem solnčnem naročju. Čim više se vzpne, bliže je solncu, bolj je svoboden, srečen. Človeško srce ne mara teme, hladnega in mračnega podzemlja se izogiba, boji se ga, ker v sebi zakriva smrt. Človeško srce in človeška duša iščeta nad zemljo in v višave, stremita kvišku in odzgoraj pričakujeta utehe svojemu nemiru. Vse sveto in lepo si ljudje zamišljamo v neznanih višavah in čuvstvujemo, kot da gori nad oblaki biva Bog in se tam razprostira kraljestvo duhov. Pa tudi očesu prija višina, lepo je iz nižave gledati na visoke hribe in gorske velikane, posebno zjutraj in zvečer, ko jih sonce obžareva z ognjeno zarjo, še veličastnejše je z gore zreti v ravnino, pisano s polji in travniki, kjer leže morja gozdov, se leskečejo vode in se belijo ceste, vmes pa čepijo stisnjena mesta in neznatno majhne vasice.

Iz naravnega teženja k solncu, iz hrepenenja iskanja večno nemirnega srca in prirojene sprejemljivosti za veličastno lepoto narave se budi in živi v človeku posebno čustvo, ki ga olajšuje zemeljske teže in vleče navzgor, v višave, kjer se upa oddahnuti in se prosto izživeti, odkoder sluti odrešenje in uteho. Ta višinski čut nagiblje pobožno ljudstvo, da svojemu Bogu, Gospodu vseh in Gospodarju vsega, enemu edinemu, postavlja zemeljske domove na izbranih vrhovih in tako poviša Boga nad vse ustvarjeno, živo in mrtvo. Njegovemu gospodstvu in varstvu izroča ves svet okoli do obzorja in veruje, da bodo od vsepovsodi vidne božje cerkvice vse opominjale in tolažile. Ta višinski čut nas žene in vabi iz ravnin in dolin gori v skale, v rajske planine.

Gora ne doživljajo vsi ljudje enako. Najbolj jih ljubi planinec, ki je okusil tišino gorske samote in vonjal duhteče gorske cvetke, cele dneve strmel v modro nebo in ob sinjih skalah iskril svoje poglede. V človeku, ki se dan za dnem giblje na prostem, obdeluje zemljo ali seče gozdove, ki ima solnce in zraka več kot preveč, se zlepa ne utrne želja, da bi se povzpел na gorske višine, njegova duša se zadovoljuje in živi iz ravnine. Toda tudi on ljubi gore, po svoje jih ljubi in boji se jih. Naravnost strah ga je mogočnih gorskih skladov z ostrimi grebeni, a obenem se pod njimi čuti izredno varnega, zdi se mu, da se iz gora vanj preliva posebna moč. Cigar detinsko oko se je v mladosti navadilo visokih planin, tak v ravni tujini ničesar bolj ne pogaša ko domačih gor, šele ko se skrijejo njegovim očem, se zave, kako srčno jih je

ljubil. Pravemu planincu pa so gore zdravje, uteha in molitev.

Gori v hribih je vse sveže in čisto in lepo. Solnce pripeka gorkeje in obilneje razliva svojo življenjsko moč. Zelenje je sočnejše, cvetlice duhte slajše in omamljivejše, oblači se rdeče kot mak, v jasno modrino in snežno belino, sredi prisojnih trat se smehljajo kakor se na solncu svetijo nedolžni otroški obrazčki. Namesto težke sopare, ki nas duši v dolini, vdihavamo na gorah čistejši in lažji zrak, ki globoko napolni pljuča, da se širijo prsa, natezajo mišice in kri hitreje pretaka, postanemo veselejši in razigrane volje. In še više gori, kjer vejejo mrzli vetrovi in pobrijejo najmanjšo kal, kjer niti trdoživa zvezdica več uspevati ne more, tam gori se bočijo gole skale, tam gori je največičastnejše. Zob časa je zmagal trdo kamenje, okružil je položne grebene in izostril strme vrhove. Bliščijo se od solnca obsijane skale in srebrno žarijo, stasite stene se vidijo kakor ogromni rahlo spuščeni pajčolani z gubami polne in sene. Tako mogočno in lepo je vse to, pa tako blizu, kar za prijeto! Okoli in okoli se razprostira modro nebo in se zgublja v vsemirju, da se ti zdi, kot da si prispel na konec sveta in moreš sedaj vstopiti v vesoljstvo. Človek skoraj izgubi zavest, tako silno ga prevzamejo skale in brezmejni nebesni obok, strmi in se čudi, pod vtisi onemi — v eno se zlije s kamenito planjavo.

Vsa ta krasota pa je zavita v globoko, brezglasno tišino. Nobenega šuma, nobenega krika ni čuti. Pokojno čakajo prepadi, tiho stoje gore, tudi ni slišati, kako zvenijo bilke, ko udarjajo druga ob drugo, ali ko rožice zvonklyajo s svojimi cvetovi, toda pravi molk to ni; sicer prepadi in skale in cvetlice ne govorje glasnih besed, vse govori molče, govori s svojo rajsko lepoto in s svojim solnčnim duhtenjem. In ko planinec motri ta veličastni gorski svet, začuti močnejše kot kdaj v sebi svoje življenje, jasno zasluči svojo dušo in ji v samotni gorski tišini rad prisluhne. Na gorah pozabi svoje težave in skrbi, dolino in njene ljudi. Mogočne gore mu vlijejo novega upanja v življenje in ga navdušijo, da se z sv. Avguštinom zave, da nas je Bog osrečil z življenjem iz same dobrote.

Rajko Ložar:

Naš alpinizem.

Kakor za vse ostalo, pomeni svetovna vojna tudi za slovenski alpinizem globoko zarezo, prevrat pa pravtako kot na drugih področjih, in še bolj, nov začetek. Z gospodarsko-organizacijskega stališča se nam ta novi pričetek javlja kot vzpostavitev tradicije, to je onih solidnih temeljev, na katerih je nadaljevanje in uspevanje pokreta kot takega mogoče. Neposredno po prevratu zastopa slovensko planinarstvo SPD, katero je izvršilo vsa ta restavracijska dela: novo organizacijo članstva, ureditev lista, upravo koč itd., itd. Z idejno-programatičnega stališča pa ni mogoče govoriti o vzpostavitvi tradicije, nasprotno: današnji alpinizem je s tega vidika nov pojav, nova ustvaritev, brez tradicije in predhodnikov. Zaslugo za to nosi klub »Skala«.

Naš alpinizem v teh dneh, z vso svojo intenziteto in ekstenzitetjo, se z onim izpred vojne ne more in ne sme primerjati. Meril ni.

V prvih poprevratnih letih so se izvrševale ture, ki so v dobi pred vojno veljale za najtežje, takorekoč »alla prima«, brez priprave. Razen tega je bilo še tedaj in še kasneje napravljenih toliko novih, drznih in velikih naskokov, da spričo njih odpove vse, kar nam je znano iz starejših letnikov. Nič bolj krivičnega nego smatrati alpinsko delo starejše generacije za malenkostno, a hkrati nič bolj napačnega nego smatrati isto za podlago alpinskemu delu mlade, današnje generacije. Kapaciteti obeh sta bistveno različni, sposobnost, elan in, kar je glavno, metoda se ločijo med sabo kot dan in noč. Vsem tem stvarim počelo in vzrok pa je duh, idejna razgibanost in elementarnost, ki se je organizacijsko pač najbolj izrazila v ustanovitvi »Skale«. Z drugo besedo: duh mladine, in ustanovitev ter pokret te mladine je slovenski povojni alpinizem. Kakor je treba SPD priznati centralno vlogo v vseh točkah gospodarsko-organizacijskega značaja, tako je »Skali« treba priznati isto na idejni strani. Naš današnji alpinizem, z vsemi svojimi odlikami in napakami (jasno je, da ima tudi te!), je po vsem svojem bistvu skalski, tudi tam, kjer ga izvajajo člani SPD in neorganizirani.

Zgodovina tega gibanja na Slovenskem doslej ni še pisana in pravtako še nismo ustvarili nobenih podlag zanjo. Z odpravo teh nedostatkov bi postala jasna še marsikaka stran in zlasti bi se ugotovile nekatere važne naloge slovenskega alpinizma. Najprej bi opazili, da smo do danes ostali brez alpinskega slostva in to v ožjem in širšem pomenu besede. Za večino naših izključno popisujočih, to je leposlovnih alp. spisov velja trditev, da so šolske naloge in to slabotne šolske naloge brez najmanjše ambicije, priti na jasno, kaj naj planinski spis v bistvu je. V »Planinskem Vestniku« prvih dveh povojnih letnikov je SPD vzpostavilo žal tudi tradicijo z literarnim nivojem »Vestnika« izpred vojne, kar seveda ni najhujše. Najhujše je, da niti v mladi generaciji ni imena, ki bi ga lahko navedel kot dokaz drugačnih teženj, ako čisto resno izvzamemo šifro Mira Marko. V tem vidim velik minus mladine in še neomejeno moč generacije, ki odhaja. A ta je še bolj očitna na polju znanstvenega alpinskega spisa, kjer mlada struja doslej ni pokazala niti najmanjšega rezultata. V tej neverjetni praznini dobivajo mojstrski članki Tumovi za mlado generacijo naravnost porazno značenje. Stvari se niso izpremenile, odkar imamo vseučilišče; hodimo na hribe, kot da že poznamo sleherni drobec prsti, a v resnici ni tako. Ta in taka vprašanja, s katerimi bi lahko tu še nadaljevali, so pa v tesni zvezi z listom, z organom, ki služi dvigu alpinskega slostva in kulture sploh. Naj je stvar ž njim pri nas taka ali taka, gotovo je, da je »Planinski Vestnik« kljub svojim lepim prilogam že davno zapravil svojo eksistenčno pravico in da so tla ugodna za drugačen ali nov list. Da se te spremembe še niso izvršile, je nemara vzrok velika mladenost v teoretski debati, ki vlada v mladi generaciji. S teoretskega stališča so že popolnoma vidne posledice današnjega stanja: naš alpinizem bo zvođenel. Nejasno je namreč postalo polje, na katerem naj se človek udejstvuje, če naj je alpinist. Splošno veljajo le tisočaki kot legitimacija pravega turista in ni več Šmarna gora, temveč Triglav, kamor se sedaj hodi novinec trenirati. Spričo

tega mišljenja nam mora postati žal za pokrajine, ki jih zanemarjamo, ki jim je pa planinec predvojnega generacije posvečal enako toplo skrb. Poglejmo samo starejše letnike. »Vestnik« z njih opisi malenkostnih tur in izletov. Ta vrsta je danes skoro popolnoma izginila in ta enostranska usmerjenost našega zanimanja zelo dobro odseva iz dela naših planincev-fotografov. Spriču samih vrhov in skalovja

ne vidimo niti planin niti gozdov niti sel po hribih niti vasi pod njimi niti človeka, ki je na oni zemlji doma. Sfera srednje visokih in nizkih hribov je izginila iz zanimanja planincev-fotograf, kakor tudi pri planincu-turistu šele v drugi vrsti pride v poštev.

Lotiti se teh in še mnogo drugih vprašanj, bi bila nujna naloga slovenskega alpinizma in pogoj njegovega uspevanja.

Gospodarstvo

Svetovna gospodarska konferenca.

Kakor smo že večkrat poročali, se začne dne 4. maja t. l. v Ženevi pod okriljem Društva narodov svetovna gospodarska konferenca. Te konference se ne udeležijo samo države članice Društva, ampak tudi druge izven Društva: to so v prvi vrsti Unija in Rusija, ki je šele zadnje čase pristala na udeležbo, potem razne južnoameriške države. Poleg tega pošlje svoje zastopnike na konferenco: Mednarodni urad dela, Mednarodna trgovska zbornica in Mednarodna zadruga zveza.

Namen konference je, kakor posnemamo iz izjav predsednika pripravljalne komisije, Belgijca Theunisa, razširiti duh prijateljskega sodelovanja med narodi.

Zanimivo je, da letos ne stoji finančna vprašanja na prvem mestu na dnevnem redu konference, kakor je bil to slučaj l. 1920 v Bruslju. Vsa finančna vprašanja se bodo obravnavala pri drugih vprašanjih. To je razveseljivo znamenje, ker vidimo, da se z valutami in finančnimi vprašanji ni treba več toliko pečati kakor še pred nedavnim časom in kaže, da se je splošno ozdravljenje gospodarskih razmer že pričelo.

Program konference je izredno obsežen. Pripravljali odbor je dobil že izredno veliko referatov, ki so se posebej natiskali in tvorijo važen gospodarski material. Tako je obdelan v posameznih, prav obsežnih studijah položaj vseh važnejših industrijskih panog na svetu.

Prvi del programa je splošnega značaja, drugi del pa se bavi predvsem z ovrzani trgovine in mednarodni karteli.

Drugi del obravnava posebej trgovino, posebej industrijo in posebej poljedelstvo.

O sestavi naše delegacije smo že poročali. Interese Slovenije zastopa g. Ivan Avsenek, kot ekspert pa je pridružen delegaciji tudi g. Ivan Mohorič.

Falzificirani belgijski bankovci po 20 frankov, Belgijca Narodna banka je obvestila javnost, da so se našli falzificirani bankovci po 20 belg. frankov iz l. 1919. Falzifikat je slabo izdelan v filigranih in slabo tiskan posebno na kipu kralja.

Zagrebski sejem se odpre v nedeljo 1. maja ob 8 dopoldne brez svečanosti tako, da ga občinstvo more takoj obiskati.

Produkcija kokonov v naši državi je znašala lani 620 ton: od tega odpade na Vojvodino 302, na Hrvatsko 137 in na severno Srbijo 125 ton.

Občni zbor »Sloga«, slov. gradbeni in ind. d. d. v Ljubljani v prostorih Prom. zavoda za premog 18. maja ob 11.

Velik polom v nemški lesni industriji. Velika tvrdka »Bratje Himmelsbach« je ustavila obrat. Zaposelje na tisoče delavcev. To ustavitev je pripisovali bojkotu od strani države.

Usanovitvi prodajne družbe avstrijske železarske industrije. Pod vodstvom Alpinske in drugih družb, med njimi je tudi Greinitz, se pripravljajo ustanoviti družbe »Oesterreichische Eisenverkaufs A. G.« s kapitalom 4 milijonov šilingov.

Zvišanje kapitala Bodenkredita. »Allgemeine österreichische Bodenkreditanstalt«, ki ima interese tudi v naši državi, pripravlja zvišanje kapitala za 10 na 55 milijonov šilingov.

Nemška industrija emaja je pred nedavnim sklenila zvezo, ki obsega 97 odst. vseh tovarnih ostale bodo po najnovejših poročilih pristopile v kratkem. Zveza bo trajala do 1. aprila 1928. Predvsem je kontingentirala prodajo. Nadalje se je pristopilo racionalizaciji, ker hočejo sedaj producirati v prvi vrsti standard tipe.

Plačilo evropskih dolgov Ameriki. Kakor poročajo iz Newyorka, je izjavil znani ekonom George Paish, da stoji Evropa pred finančnim polomom. To se da preprečiti le s črtanjem dolgov, znižanjem nemških reparacij, gradbo železnice v nerazvitih državah ter s pospeševanjem izmenjave blaga med Evropo in Ameriko. Evropa mora sedaj računati z odbikom 1200 milijonov dolarjev letno od dohodka za plačevanje obresti. Evropa mora izvažati, toda Amerika zapira meje.

Nov način dobivanja jekla. Nemška tyrdka Hoesch iz Dortmundu si je dala po poročilih svetovnih listov patentirati nov način dobivanja jekla. Sedaj bi se dalo dobivati jeklo direktno iz rude brez predhodnega izdelovanja sur. železa iz jekla. Novi način bi prihranil tretjino stroškov. Zaenkrat se delajo še poskusi.

Petroleji v Albaniji. Albanija ima v sebi velike zaklade petroleja, za katere se zanimajo razne države. Anglija ima svoje interese zastopane po D'Arcy exploitation Cy, ki je pravzaprav le del Anglo Persian Oil Cy. Ta družba ima 34.000 ha veliko koncesijo, na kateri je 1 vrelce, ki daje 100 ton petroleja dnevno. Druga angleška družba je H. H. Rushon z ozemljem 8.000 ha. Največja zemljišča ima francoska družba Syndicat Franco-Albanais, ustanovljen je Credit General des Petroleis s koncesijo na 120.000 ha. Italija ima 2 družbi: Ferrovio del Stato (drž. železnice) z 2 koncesijama (47 in 25.000 ha). Societa italiana delle Miniere di Selenza, ki dela že več let in dobiva dnevno 10 ton petroleja. Ameriška družba Standard Oil Co. ima zemljišče 51.500. Vse družbe razen omenjene angleške in italijanske pravzaprav še niso prišle z eksploatacijo.

Avtomobilski oddelk na letošnjem ljubljanskem velesejmu. Na splošno željo se tudi leti vrši mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani od 2. do 11. julija. To je naš najugodnejši termin za avtomobilsko razstavo, katero se namerava prirediti letos v še povečanem obsegu. V Sloveniji je avtomobilski sport zelo razvit, ne zaostaja pa tudi motociklizem. Smotreno delovanje ljubljanske sekcije Autokluba in Motosaveza je veliko pripomoglo k tem uspehom. O razvoju avtomobilizma in motociklizma v Sloveniji je informirano tudi najnovejša mednarodna zveza avtomobilskih konstruktorjev v Parizu. S posebnim odlokom je priznalo važnost avtomobilskih razstav v Ljubljani in priporočilo udeležbo svojim članom — tvornicam. Obeta se nam pestra revija najrazličnejših izdelkov evropskih in ameriških tvornic. Interesanti bodo imeli dovolj izbire, kupili si bodo lahko na razstavi voz, ki bo odgovarjal okusu vporabi in žepu.

Borza

Dne 28. aprila.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.5025—13.5225 (13.5025 do 13.5225), Italija 300.25—302.25 (300.35—302.35), London 276.20—277 (276.20—277), Newyork 56.75 do 56.95 (56.75—56.95), Pariz 222.75—224.75 (222.75—224.75), Praga 168.80—169.10 (168.80 do 169.10), Dunaj 8.005—8.035 (8.005—8.035), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97).

Curih, Belgrad 9.13 (9.135), Pešta 90.55 den., Italija 27.85 (27.55 den.), London 25.25375 (25.255), Newyork 520 (519.975), Pariz 20.37 (20.3625), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 73.15 (73.20).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.45, Kodanjski 189.25, London 34.4525, Milan 37.80, Newyork 709.15, Pariz 27.775, Varšava 79.12. — Valute: dolarji 705.90, lira 37.72, dinar 12.46, češkoslovaška krona 20.97.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odst. invest. posoj. 85—86, vojna odškodnina 343—344, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 99—100, Pradedion 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 490—495, Vevče 140 den., Slavonska 55—65, Sešir 104 den. Zagreb, 7 odst. invest. posoj. 83.50—84, vojna odškodnina 341—342, Hrv. esk. 96.50 zaklj., Hipobanka 61—62, Jugobanka 93—95, Pradedion 850 do 855, Ljublj. kreditna 150 den., Sečera 500 do 505, Slavonija 26—28, Trbovlje 480—490, Vevče 141—146.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 82.20, Alpine 48.50, Kranjska industrijska 51.70, Trbovlje 60.50, Hrv. esk. 15.40, Leykam 12.60, Jugobanka 11.80, Hip. banka 7.30, Avstrijske tvornice za dušik 36, Mundus 174, Slavonija 3.60.

BLAGO.

Ljubljana. Tendence za les in deželne pridelke čvrsta. Zaključki 6 vag. lesa. Kurzi neizpremenjeni.

Knjige in revije

»Bogoljub« (majniška ševilka) ima tole zanimivo vsebino: 1. Razprave; Njo sem ljubil in volil od svoje mladosti. (Modr. 8, 2). Dr. med. Debevec: Pisma svetni inteligenci. J. Vole: Kjer jeza vlada, vse propada. Ozdravljenje na priprošnju Male Cvetke. J. Kalan: Svetni duhovni pomočniki. Iz tebe ne novih katalomb. 2. Pesmi: M. Elizabeta: Marijin sem otrok... Neubauer: Majniški praznik. 3. Naši vzori: Domarjeva mama. 4. Listek: Od satana k Bogu. 5. Družbeni glasnik: Glejte pravi Marijin otrok. (Dr. Merhar). Cerkveni razgled. Po svetu. Po domovini. Dopolni. Raznorošnosti. Dobre knjige. Iskre. Govorilnica. Za kongregacije. Odpusti meseca maja. Koledar za maj in molitveni namenil. Vedno čiščenje. Zahvale in prošnje. Majniška ševilka ima šeststo krasnih slik v bakro-lesku.

Lumpacij Vagabund ali zanikarna trojica. Carobna burka v šestih slikah. Spisal Ivan Nepomuk Nestroy. Za slovenske ljudske odre prireditelj in predelal Adolf Robida. Ljubljana 1927. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Iz zbirke Ljudski oder. 10. zvezek. Cena Din 18. Pomanjkanje dobrih in zabavnih veselozig, ki ne stavijo na naše podeželske odre prevelikih zahtev, je bilo zadnje čase na našem književnem trgu prav občutno. Temu pomanjkanju bo Nestroy-Robida, Lumpacij vagabund odpravljal. Ta, dasi že skoro sto let stara burka je še dandanes na programu v vseh večjih svetovnih gledališčih in pravkar jo uprizarja ljubljansko gledališče v prevodu Otona Zupančiča. Ako se naš največji pesnik loti prevoda kakšnega dela je to najboljši dokaz za literarno vrednost dotične stvari. Igra »Lumpacij Vagabund« je burka, ki ne najde zlepa primere med gledališkimi igrami. Vsak prizor nam nudi pestro situacijsko komiko, besedna komika iznešena v starih pa še večno mladih dovpljivih poizvedah tudi največjega čemerneža. Značajni nastopajočih oseb pa so risani tako ostro, da se igrajo sami od sebe. Če ima pa oder ostro, da se igrajo sami od sebe. Če ima pa nadarjen, bo pa dosegel z zanikarno trojico zapitega Kneftra, poš. Lima in neugnanega Šivanke, take uspehe, da bodo morali igrati povsod po večkrat ponavljati. Original zahteva sicer 31 vlog, vendar je igra prirejena tako, da jo zmore tudi srednje velik oder z 20 vlogami in najmanjši oder s 5 moškimi in 4 ženskimi vlogami. Režiser, ki pozna komiko, ki so mu na razpolago, se bo, pripravljen opomah odločiti za to ali ono varijanto. Zahtevne igre na oderski aparat so minimalne; kmečko sobo, boljšo sobo in gozd pa premore vsak oder. Vsaki sliki je pridejan scenarij in prvi h16 strani uvoda raztolmači izrpnno pomen igre. Karakterizira nastopajoče osebe in vsebuje vse režijske predpise. Za društvenega predavatelja pred igrjo tudi predgovor ves potrebni material. Prepričani smo, da bo našel Lumpacij Vagabund svoje pot ne samo v mesta in trge, ampak, da bo tudi v zadnji gorski vasi zabaval občinstvo, da se bo res prav iz srca nasmejalo. Uprizoritev te burke bo napolnila društveno blaginjo, da bo s skupičkom te predstave lahko plačala druge nekrile stroške, kakaj Lumpacij Vagabund je prava nepriljena domača ljudska igra, ki bo dala igralcem lahke, a silno hvalnežne vlogo, občinstvu pa pošteno in veselo razvedrilo.

Glasba

Nikolaj Nikolajevič Čerepnin je pri nas skoro poznan ruski skladatelj. Da se spoznamo z njim je sklenila »Sloga« v Ljubljani, da med drugimi skladbami izjavi tudi Čerepninovo pravilčno nežno skladbo »Noč« ter junaško ponomo »Stara pesem«. To je prava ruska muzika. Kako čuti mehka slovenska duša čar majske noči, mesečino, zvezde, bajno očarljivo daljavo kako jo navdaja nepopisna lepota jasne tople noči z blaženostjo, da ji je nebo i zemlja eno. »Stara pesem« nas pa prestavi v dobo vojske Ivana Groznega, ko je na pohodu, da zavaruje kazansko carstvo in premaga ljutega sovražnika. Mladi car zmaga. Polna zavesti moči, polna junaških izrazov je skladba zanimiva po zapletanju glasbenih misli, ki nepretrgoma vežejo duh poslušalca. Ruska glasba zmaguje po celem svetu. Slovenska je doslej premalo iskala skladateljev je prava muzika. Vokalni slog ruskih skladateljev je prava posebnost; globok izraz z najprostejšimi sredstvi izvirajočimi iz ruske cerkvene pesni družji v sebi tudi izvedljivost skladb, kar je vedno važno za vokalno skladbo. Odlični zastopniki ruske glasbe tvorijo del sporeda koncerta »Sloga« dne 2. maja v Unionski dvorani. Vstopnice v Matični knjigarni.

Sport

NEMSKI AVTOMOBILISTI V SLOVENIJI.

Motoklub »Ljubljana« pozdravi nemške sportnike na Bledu pri večerni prireditvi v hotelu »Toplice« v soboto, dne 30. t. m. Delegacija M. K. L. se odprde ob 4 popoldan izpred kavarnar »Evropac« na dunajski cesti, ter vabi vse tovariše motocikliste, da se ji pridružijo. V nedeljo popoldan pozdravimo goste pri izhodu iz države na Jezerskem. Motociklisti, ki hočejo nedeljo popoldne izrabit, naj se odprdejo tja. — Odbor.

NEDELJSKE PRVENSTVENE TEKME.

V nedeljo, 1. maja se odigra v Ljubljani predzadnje kolo prvenstva. Kot prvi par nastopita Primorje in Slovan. Primorje je pokazalo zadnje nedeljo proti Iliriji izredno dobro igranje in velja vsled tega kot favorit. Slovan absolvirja s to tekmo svojo zadnjo igro v pomladnem prvenstvu in bo skušal na vsak način zboljšati svoj položaj v tabeli, kajti ta tekma je za njega odločilnega pomena. Izid tekme bo namreč v veliki meri odločilno vplival, kdo pade v II. razred. Ta tekma bo vsled tega nad vse interesantna, kajti Slovan si bo na vsak način skušal ohraniti prvostopenjsko in bo vse poskusil, da se mu to posreči. Drugi par sta Ilirija in Hermes. Ilirija gre v to tekmo brez skrbi, ker ji je prvo mesto v tabeli že osigurano. Povsem drugega pomena pa je tekma za Hermes, ki stoji momentano na zadnjem mestu tabele. Postavil bo proti Iliriji svojo najmočnejšo postavo in ne gre v to srečanje brez vsake šansa, to pa tembolj, ker Ilirija ne nastopi kompletno, ker igra isti dan v Splitu. Ako se posreči Hermesu da doseže proti Iliriji vsaj neodločen rezultat mu je obstoj v prvem razredu skoro že zagotovljen. Obe tekni se vršita na igrišču Ilirije, prva prične ob pol 15. druga pa ob 16. Dopoldne se vrši prvenstvena tekma med rezervami Primorja in Slovana.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 28. aprila 1927.

Višina barometra 308'8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin			
						ob opazovanju	v mm do 7h	11h	15h
Ljubljana (dvorec)	7 766'3	7'0	91	S 1	10	dež	0'9	15'1	6'2
	8 765'7	12'9	76	N 4	5				
	21 766'5	14'2	71	N 2	10				
Maribor	767'1	7'0	96	SE 2		dež	3'0	16	5
Zagreb	766'9	10'0	83	SE 2	10			13	8
Belgrad	766'9	11'0	74	mirno	4			19	6
Sarajevo	764'2	13'0	77	mirno	7			24	9
Skopje	764'8	17'0	64	mirno	1			24	7
Dubrovnik	764'0	15'0	73	SE 1	0			18	7
Praga	766'5	4'0	—	SW 2	0			12	2
Split	7 764'1	15'0	84	mirno	7			21	13

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za 29. aprila: nestalno vreme, vendar je tendenca k zboljšanju.

Sven Elvestad:

Mož, ki je oropal mesto.

Medtem je voznik obračal avto. Motor je ropotal tako močno, da voznik ni mogel slišati, ali je odšel Krog po stopnicah ali je pa ostal spodaj.

Avto se je odpeljal po isti poti, odkoder je prišel. Kakor hitro je začel teči, je planil Krag iz veže in se obesil zadaj na avto.

V takšnih spretnostih je bil pravi mojster in prilepil se je ob voz ko ilovica. Tema in senca avtomobila sta ga zakrivali popolnoma. Na Weidenski cesti je več ponočnjakov klicalo voznika, toda ni ustavil, temveč pogljal še bolj.

Pot se je vlekla. Nekaj časa sta se vozila še po Drammenski poti, nato je blizu Skillebåka avto na mah obstal.

V svojem skrivališču je čul Asbjörn Krag, da so se oglasili na mrzlem snegu koraki. Kmalu nato je začul tudi glasove, dva gospoda sta stopila v voz, ki se je spet odpeljal.

Voznik je krenil po poti ob Samostanskem ribniku, zavil na Travniki, prevozil trg Tordenskjold in dospel v staro mesto.

Pred neko hišo na Rotovski cesti je avto obstal in gospoda sta odšla v hišo ter se neprestano tiho pogovarjala.

Vozniku sta nekaj naročila in avto se je odpeljal dalje. Na veliki Obrežni cesti je Krag odskočil, postal in gledal za vozom. Zavil je na Železniški trg in se uvrstil med vozove, ki so tam čakali.

Nosil je številko 232.

Krag je pozvonil v nekem hotelu na Obrežni cesti. Zelo se mu je mudilo in smehljalo se je: Vse je šlo gladko.

Nočni vratar v hotelu, kjer je Krag pozvonil, ga je takoj spoznal. Detektiv je stanoval že večkrat v

tem preprostem prenočišču, ako se je zaradi svojih opravkov moral muditi v sredini mesta. Krag je vedno gledal, da ni imel predaleč do kraja svojega delovanja, kakor je po drugi strani rad domoval v tihotnih krajih, čim je nastopil mir.

Danes si je želel v hotelu izposoditi samo površnik. Saj je svojega pustil doma, da se je mogel obesiti na avtomobil. Krag je dobil težko suknjo, ki jo je bil pozabil neki kmet iz Osterala. Zavihal si je ovratnik čez ušesa in sedaj bi ga ne mogel spoznati nihče.

Najprej je šel na železniški trg. Tam so čakali trije avtomobili, med njimi tudi oni, s katerim se je bil pripeljal. Merilo je kazalo sedaj na »Prost!«

Nato se je Krag vrnil in je izginil zopet v stari del mesta. Ko je prišel mimo hiše, v katero sta bila odšla oba tajinstvena nočna potnika, je obstal, da bi si prižgal pipo.

Vžgal je vžgalico za vžgalico, toda prižgati ni mogel. Ni bilo druge pomoči — moral je stopiti med vežne podboje, da bi bil zavarovan pred vetrom. Vrata so bila železna in zaklenjena.

Dočim je stal tam in prižgal vžgalice ter vlekel vražjo pipo, se je pojavila pred njim postava. Bil je mož oblečen v kožu, ter je prihajal s ceste.

Krag je še vedno stal tam in preklinjal pipo. Došlec ga je zvedavo opazoval, toda obenem ravno-dušno kakor se je zdelo. Ko je odpel svoj kožu, da bi segel po ključ, je Krag opazil, da je v salonski obleki. Bil je mož tridesetih let, velik, precej mišičast, plavalas.

Mož je odklenil, stopil v hišo in izginil v stopnišču. Krag je začel šteti: Prvo nadstropje... drugo... Prisluškoval je korakom... tretje nadstropje... Zdaj so koraki utihnili. Tuje je šel torej v tretje nadstropje. Toda kdo bi bil?

Krag je odšel. Ko je prišel do prvega čakališča je vzel avto in se odpeljal domov.

S ceste je zapazil, da gori v njegovi sobi luč. Nasmehnil se je. Ali je gospodinja bolna, si je mislil, ali je pa prišel policijski načelnik s kakšno novico. Jut i bom mu tudi jaz povedal nekaj novega. Odpri mu je gospodinja sama. »Ah,« je vzkliknil, ko ga je zagledala, »sedaj je že odšel!«

»Odšel?«

»Da. Rekel je, da ne uetgne čakati še dalje. Pred več ko pol ure je odšel.«

Krag je mirno slekel veliko suknjo in jo obesil na klin na hodniku.

»Ali vam nisem že večkrat povedal,« je začel, »da ni treba čakati name. Ali veste, koliko je ura, gospa Svendsen? Pol štirih.«

»Res, toda Holter, policijski uradnik, mi je rekel, da se pripravlja nekaj važnega.«

»Tako, mož, ki je bil tukaj se je izdajal za Holterja?«

»Da,« je odvrnila gospodinja počasi. Naenkrat je obledela in se zmleda; na misel ji je prišlo, da je morda naredila spet kaj narobe.

»Prišel je s kazenskega oddelka in dejal, da mora brezpogojno govoriti z vami.«

Krag je široko odprl vrata v svojo pisarno in obstal na pragu. Njegov pogled je begal zvedavo po sobi; kolikor je mogel videti, ni manjkalo ničesar.

Pote mse je spet obrnil k gospodinji. Bil je popolnoma miren in prav nič razburjen. »In tu sem ga seveda niste spustili,« je rekel, »kakor vam je naročeno, da ne smete, kaj ne?«

»Da, da,« — je jecljala in zvijala svoj veliki predpasnik — »toda potem mi je pokazal policijski izvešček. In morala sem verjeti, da — — —«

Krag se je nasmehnil: »Razumem... in povem vam lahko, da mož, ki je bil tukaj, ni z redarstva. In izvešček, policijski izvešček?«

»Ga je ukradel.«

»Bog v nebesih!«

Pripočelo

J. O. Curwood, Kazan, volčji pes.

Kranjski roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv.

Ed. About. Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv.

H. R. Hagard. Jutranja zveša.

30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otrka kapitana Granta.

Popolnoven obklo sveta. Roman

v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

Pripočelo

J. O. Curwood, Kazan, volčji pes.

Kranjski roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv.

Ed. About. Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv.

H. R. Hagard. Jutranja zveša.

30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otrka kapitana Granta.

Popolnoven obklo sveta. Roman

v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

ANGLEŠKI POKAL

L. 1871. se je zbralo v Londonu petnajst nogometnih klubov in so uvedli in organizirali pokalno konkurenco. Klubi niso bili bogati, 26 funtov za pokal, se jim je zdela velika žrtev. Od 15 klubov so še štirje odstopili, niso imeli denarja. Enajst jih je ostalo, ti pa so prožili sportnega duha. In od tedaj naprej se je vršil vsako leto boj za neznačajni srebrni pokal, ki je pa vendarle največje sportno odlikovanje Anglije. Kralj ali kdo drugi iz kraljeve rodbine ga izroči in stisne roko kapitanu zmagovalnega moštva. Samo v letih 1918 do 1919 se pokal ni izvojeval. Največ zmag si je prisvojil doslej Aston Villa, 6, nato Wanderers, 5, itd.; letošnji zmagovalci v prvenstvu Anglije, New Castle, ima dve zmagi. Boj za pokal se dosti bolj spleta kot boj za prvenstvo, in če vidijo klubi, da se jim v boju za pokal bliža zmag, zamarijo druge tekme. Marsikakšen klub je že s pokalno zmago za dolgo časa denarno ozdravel. Ni čudno; letošnji zadnji boj je dal 2.400.000 dinarjev samo na vstopnino. In koliko je gledavcev že v prejšnjih tekmah! Borijo se v izbirnih tekmah osem mesecev, pod 20.000 gledavcev ni nikoli zraven, večkrat jih je 60.000 do 70.000. Vse letošnje pokalne tekme je gledalo okoli tri milijone gledavcev! Pri zadnji tekmi 24. t. m. je plačalo vstopnino 92.000 gledavcev — 93.000 jih gre »uradno« v stadion —, bilo jih je pa notri 110.000 do 120.000; 38.000 je sedežev, drugi so stali. Leta 1923. je bilo pa celo 150.000 gledavcev pri zadnji tekmi, a je bilo tako prenapolnjeno, da so se vsak hip bali katastrofe.

Namesto 92.000 bi jih bilo prišlo gledat letošnje zaključno tekmo tudi 920.000, če bi bilo dosti prostora. Saj jih je prišlo samo z dežele dosti, 100.000 v London, čeprav niso mogli noter, so bili pa vsaj blizu. Ker so bili že ravno tam, so porabili priliko za nakupe itd. Tedne naprej so že naročili posebni vlaki, noč in dan govorila v Angliji, Škotski in Walesu samo o pokalu. Železniška uprava je poslala letos v Cardiff 16.000 vozniških listov za posebne vlake, pa so bili Cardiffi celo hudi, ker jih ni bilo več. Ves dan pred tekmo so se sprehajali Walizani — Cardiff je v Walesu — po londonskih ulicah, s čepicami iz papirja, v gumbicah pa česeni, narodna rastlina v Walesu. In črno mačko so nosili igralci s seboj, to je njihov talisman. Pa tudi »strelivo« so nosili s seboj, polne sodčke piva, in so vabili mimoidoče, naj pijejo. Ob treh se je igra pričela, ob tri četrt na 12 so stadion odprli, ob šestih zjutraj so že množice čakale. Ob dveh je bil stadion napolnjen, kot bojno polje se je glasilo prepevanje Angležev in Walizanov, 500 natakarkarjev je letalo okoli in nudilo okrepčila, ki smo pisali o njih prevčevanju, rigaret so pa pripeljali v stadion cel tovarni avto. Na 120 sedežih so sedeli častniškarski poročevalci, ne samo iz Anglije, Škotske, Irske in Walesa, temveč tudi iz Nemčije, Norveške, iz Indije in Amerike, iz Avstralije in Nove Zelandije in od drugod. Saj je z derbyjem in z veslaško tekmo Oxforda in Cambridgea vred pokalna tekma največja angleška sportna prireditve. In Anglija je povsod po svetu doma.

Ob pol treh se je pripeljal kralj. Kričanje, vpitje, bobnanje, godbe gardnih polkov! Ves stadion je zapeel: Gospod, ti moje upanje! Nato pa na čast tekmujočih gostov waleško narodno pesem: Dežela mojih očetov. In slednjič: God save the King! (Bog obvaruj kralja!), ob spremstvu nešteti vojaških godb. Velikostno je moralo to biti. Igra sama ni nudila nič posebnega. Edini goal, ki so ga zabili Cardiffi, je bil slučajen, vratar Arsenal je imel smolo. Ves potek igre so brezlično javljali po svetu okoli. Že več mesecev prej so bili napravili načrt stadiona, so ga bili razdelili v četverokote in ga razposlali; sedaj so pa brzojavljali, v katerem četverokotu je ta igralec, v katerem drugi, kje je obramba, kje napad itd. Pozno v noč so peli Walizani pesmi svoje domovine po londonskih ulicah; bilo je preteklo nedeljo prvič, da je šel pokal ven iz ožjih angleških meja. Čez štiri mesece se bo tekma nanovo pričela.

Naznanila

Prvo slovensko tamburaško društvo Krim ima 4. redni občni zbor v soboto 30. aprila ob 8 v gostilni g. Antona Steinerja, Opekarska cesta, z običajnim dnevnim redom.

Predprodaja vstopnic za nedeljsko predstavo »Učenično življenje« na Glincah je v Ljubljani v petek in soboto ves dan v Jugoslovanski strokovni zvezi, Stari trg 2-I, a v nedeljo od 6 dalje v Društvu domu na Glincah. Vstopnice se lahko rezervirajo tudi v prodajalni Konsumnega društva na Glincah.

Izpred sodišča

Čudna kupčija. Dalmatinski »Marko« je kroknjaril s svojo robo po svetu, sedaj obrnil Gorenjsko, sedaj Dolenjsko, hvalil svoje blago in se zadovoljno smehljaj svojim kupcem. Prišel je tudi na Ljansko cesto, krenil v gostilno, koder so popivali sejmarji, mešetarji med temi tudi kmet, ki je prodal pravkar kravo. In prav tega se je Dalmatinec tudi najprej lotil. »Ej brate, kupi nešto,« in začel je vzoljati celo rešto svojih prislovic, ki imajo pri kupčiji stalen uspeh. »Nimam denarja,« se je opravičeval kmet in nagnil svoj kozarec. »Eto, daj mi sto dinara, dam ti koš i svo robu,« se je pošalil Dalmatinec. Kmet, ki je isti dan vendar prodal kravo, je zabolelo, segel je v žep in pomolil Dalmatincu pod nos tisočdinarski bankovec in se ponosno rezel vanj. Dalmatinec je pograbil bankovec, začudenemu kmetu naložil na mizo uro, naramnice, škarje in nekaj drobnarije, odšel mu še dvesto dinarjev, ostalimi 800 Din pa zbežal. Vsa ropotija, katero je kmet ogledoval na mizi, pa ni bila vredna 300 Din. Ker si je pa kmet zapomnil trgovčev obraz, so Dalmatince kmalu izsledili v nekem hlevu in je moral v zapor. Pri večeršnjem razpravi je dobil 5 dni zapore, tri je že odsedel, dva dni mora pa še sedeti, čeprav je bridko tarnal, da se mu bo pokvarila vsa roba.

Moderniziran vitez. Skozi prijazno dolenjsko vas je jezdit nosil France, pri vojakih je bil za »Meldereiterja« in se ustavljal pred trgovino, konj je pa hrskal in udarjal s kopiti ob cesto in strigel z ušesi, da je Franceta kar omamljalo. Na trgovko se je pa France že zdavna togotil in zdelo se mu je, da se more v taki poziciji sv. Jurija na konju najlažje znositi nad njo. Pa je jel kričati, zmerjati, dokler ni privabil trgovke pred trgovino. Pošteno jo je še nahnulil, potem jo pa oplazil z vrvo čez pleča, za kar ga je seveda trgovka tožila. Tožbe in sodnje se pa France boji, ima že pač skušnje in pobotal se je z njo, ali gorje, bilo je že prepozno. Moral je včeraj pred sodnika in natančno razložiti svoje početje. Milo je prosil sodnika: »Gospod sodnik nikar me ne štrafajte, saj sva se pobotala, 100 Din sem ji plačal. Samo aresta ne! Pa je bil obsojen na denarno kazen 200 Din in ker v svoji razburjenosti ni dobro razumel sodnika: »Dvesto dinarjev kazni, ali pa dva dni zapore...« je plašno pripomnil: »Pa ja ne dva dni aresta.« Prav zadovoljen je potem zapustil dvorano.

Čenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9	TEOD. KORN kloparsko in instalacijsko podjetje Ljubljana Poljanska cesta št. 8	Martinc, Černe & Komp. dr. z o. z., pleskarska in črkoslik. tvrdka, LJUB- LJANA, Igriška ul. 6	Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Krekov trg 7
FRANC FUJAN krovstvo in zaloga strešnih potrebščin Ljubljana - Galjeveca 9.	KLOBUKE perilo i. dr. modno blago kupite najceneje	Angeloslav Hrstnik manufakturna trgovina Ljubljana, Karlova c. 8	KOVAČIČ & JAPELI trgovina s spec. kolonij. in materij. blagom LJUBLJANA, Kongresni trg 19
IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. 7 Stojnica poleg Zmajkega mostu	PRI AMERIKANCU LJUBLJANA, Stari trg 10 Zaloga telovadnih potrebščin	K. Pečenko trgovina vseh vrst nanja in čevljarjskih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32	Jakob Kavčič parna pekarna Ljubljana, Gradišče 5 Podruž.: Prešernova 14
Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breg	Deželna lekarna pri »Mar. Pomagaj« Mr. ph. M. Leustek Ljubljana, Restjeva cesta 1	PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Aleksandrova c. 1 Telef. 90 Ustan. 19038	Peter Žitnik splošno kleparstvo LJUBLJANA Poljanska cesta 31

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Proste službe

Fotografa

izurjenega RETUSERJA za pozitivne event. tudi za negative — sprejme JUGOSLOV. TISKARNA.

SLUŽKINJO

(kuharico) iščem takoj. — Stritarjeva ulica št. 7/II.

Postranski zaslužek

dobi — kdor prevzame službo KINO - operaterja na deželi. Naslov pove uprava pod št. 3293.

Vnajem

Delavnico

za čevljarstvo obrt iščem, najraje v bližini sv. Petra. Lahko je tudi na dvorišču. — JOŠKO SEDLAR, Ljublj., Hrvatski trg 4/p.

Dosestva

Prodaj na Bledu VILO z vrtno. Naslov v upravi lista pod številko 3300.

Hišo novo, prodam ob Dunajski cesti - pri Ljubljani, Stožice. Kapital 50.000 Din, ostalo po dogovoru pri F. JERKO, Črnuče, pošta Jezica.

Malo posestvo

kupim v bližini mesta ali železnice - do 60.000 Din. Naslov v upravi št. 3312.

Kdo kupi?

KROMPIR

zdrav, prebran — nekaj vagonov, ima še za oddati »KMETIJSKA ZADRUGA« V PTUJU.

DAHLIE (Georgine)

v najlepših vrstah prodajamo, dokler traja zaloga: 5 korenin v treh vrstah, Din 30.—, 10 korenin v pet vrstah Din 50.— »VRT«, Džamonja in drug, Maribor.

Imam naprodaj tri mlade, pristne istrijske

PSE BRAKE

takoj za oddati. Cena po dogovoru. — Ivan ZRIMEC, mesar in gostiln., Bled L.

Kolo

(Waffenrad), skoraj novo, za visoko osebo, ugodno napredaj. — Ogled in cena pri GOREC, Ljubljana — Gosposvetska cesta.

Nasa obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Restjeva cesta 24 Veletrgovina z žitom

Din 100.— nagrade

je mogoče vsakemu dobiti dnevno. Pišite in priložite znamko za 2 Din. Otrin J., Rovte, Logatec

Inserirajte v

»Slovencu«

ŽARNICE za okrasitev

šmarnic

Slavo Kolar Ljubljana

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

MOTORNO KOLO

s prikolicco, le malo rabljeno, v najboljšem stanju, dobre znamke s ca. 7 HP, kupim. Ponudbe na: Poštni predal 113 v Ljubljani. 3269

Dobro vpeljano trgovsko podjetje s specerijo sprejme v komisijsko prodajo, »eventuelno proti garanciji«.

mlevske izdelke,

razno kolonialo in druge, v to stroko spadajoče predmete.

Ponudbe pod »mlevski izdelki« št. 3299 na upravo.

Od sobote 30. t. m. do 10. maja velika reklamna prodaja

„Doko“ čevljev vseh vrst po globoko znižanih cenah.

Trgovina „DOKO“ Ivan Čarman, Prešernova ulica 9, dvorišče.

Ne samo ceno,

temveč tudi kakovost izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knjigovoznica K. T. D., čitalnica in tovarnica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

Zdravila za živino:

lastne preiskušene specialitete, izdelane po navedenih nadiživnozdravilnih sadnikarja — dobite samo v lekarni na Vrhniki. Posebno priporočamo SADNIKARJEV PROTIKATARALČNI PRAH ZA KONJE zoper prehlajenje na sopilih, iscejanje čelma in gnoja iz nosnic, oteženo dihanje in škaseli, kšila 20 Din. BOSULIN-SVEČICE zoper srmančno vnetje ter jalovost krav in telic, to je onih krav, ki se gonijo, a ne obrežijo. Škatla z 12 svečicami 30 Din. SADNIKARJEV ZDRAVILNI PRAšek ZOPER DBOLENJE PRAŠICEV, zoper bolezn na prebavilih in zaprtje; pravdačno uporabljen sabrani izbruh rdečice, en zavoj 12 Din. 10 zavojev 100 Din. KONJSKI CVET (milo) zoper neigibnost udov in revmatizem vseh domačih živali, steklen. 20 Din. HESALIN uniči takej vse bohe in uši pri vsaki živali: tuba s Din. KAPLJICE ZA PRAŠICE dvigajo slast do jedi in urejajo prebavo; steklenica 8 Din Vsakemu zdravilu je pridejano natančno živnozdravilno navdilo. — V zalogi so tudi vsa druga zdravila.

Lekarna Hočevar, Vrhnika 23.

Posebni oddelki za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Plekenine
Palice
Dežniki
itd.

A. Sinkovec and **K. Soss**
Ljubljana
Marini trg

Najuspešnejše sredstvo za pokončevanje črvad in mrčesa je pravi

»DALMATINSKI BUHAČ«

Proizvaja na debelo:

V. A. BRAČA MADIRAZZA, Trogir, Dalmacija.
Tvrdka ustanovljena 1837.

Potrim srcem naznanjamo tužno vest, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Karol Hermann

železniški uradnik

dne 27. t. m. po kratki, mučni bolezni, previden s svetostajstvi, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika se vrši v soboto 30. aprila t. l. ob 2 popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, 29. aprila 1927.

Žalujoča soproga KARLA HERMANN, Dragica, Marija, Vlasta, Ljubica, otroci. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Globoko potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš ljubljani soprog, oče, ozir. stari oče, gospod

Kaspar Gašperin

nadučitelj v pokoju

danes, 27. aprila, po težki operaciji. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, 29. aprila, ob 4 popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. aprila 1927.

Elizabeta Gašperin, soproga. — Emilija in Minka, hčeri. — Rado, sin. — Dr. Ivo Šorli, zet. — Odon, Alda in Igo, vnuki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

TVRDKA L. MIKUŠ javlja žalostno vest, da je njen dolgoletni, vestni pomočnik, gospod

Ivan Tonja

včeraj zjutraj po kratki, mučni bolezni preminul.

Pogreb se bo vršil v petek dne 29. aprila ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice javne bolnišnice.

Vzornemu možu, neutrudljivemu delavcu ohranimo trajen spomin.

Ljubljana, dne 28. aprila 1927.

Zahvala. Ob priliki prerane smrti naše drage hčere in sestre, gospodične

Rezike Koren

blagajničarke pri Kmet. zadrugi

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ali njo kakorkoli tolažili. Posebno se zahvaljujemo pred. duhovščini in vsem darovalcem krasnih vencev. — Hvala tudi Orlom in Orlicam, ki so jo spremili na zadnji poti. — Zlasti pa č. g. Črnučlju za vso njegovo požrtvovalnost in tolažbo v njeni bolezni. Obenem lepa hvala pev. društvu za ganljivi žalostnik in vsem, ki so jo spremili k počitku.

Nadlesk - Ljubljana, 28. aprila 1927.

Žalujoča rodbina KOREN.